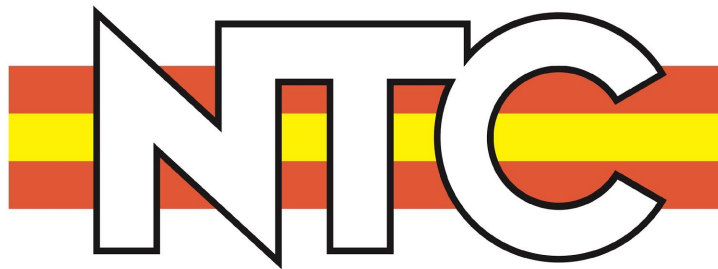

Schoolplan

2016 - 2020

NEDERLANDSE TAAL EN CULTUUR
MADRID

Basis Onderwijs Nederlands

Voorgezet Onderwijs Nederlands

Geïntegreerd & Naschools onderwijs

Voorwoord Bestuur NTC Madrid

Voor u ligt het schoolplan 2016 – 2020 van NTC Madrid. Het betreft hier schooljaren, dus dit plan is geldig tot het einde van het schooljaar 2020-2021. NTC Madrid stelt zich ten doel Nederlandse Taal en Cultuurlessen te verzorgen voor de in Madrid wonende Nederlandstalige kinderen en/of kinderen met de Nederlandse of Belgische nationaliteit, of kinderen met een andere Europese nationaliteit die om een of andere reden een relatie hebben tot Nederland of België of met de Nederlandse taal.

De basis voor dit schoolplan wordt gevormd door het voorgaande schoolplan aangezien wij dit als bestuur goed leesbaar en duidelijk vinden. Tevens is gebruik gemaakt van middelen die het NOB daartoe beschikbaar stelt.

In dit plan wordt onder andere:

- de functie van het schoolplan toegelicht;
- de missie en bestaansredenen van NTC Madrid gedefinieerd;
- de organisatie, de ondersteunende processen en de zorg voor kwaliteit omschreven;
- de beleidsvoornemens voor de komende jaren uiteengezet.

In het derde hoofdstuk wordt veel aandacht besteed aan het weergeven van het onderwijsinhoudelijke aspect van de NTC Madrid. Binnen dit hoofdstuk is een onderverdeling gemaakt tussen NTC in het onderwijs binnen het ICS dagprogramma (het zogenaamde geïntegreerde onderwijs) en het NTC naschoolse onderwijs. Binnen hoofdstuk 3 is er gekozen om bepaalde stukken tekst bij verschillende onderdelen terug te laten komen zodat het onderdeel als zodanig compleet blijft. Mocht men dus kiezen om slechts het onderdeel NTC primair geïntegreerd onderwijs te lezen, dan betreft dit een alles omvattend onderdeel.

De afgelopen jaren hebben zich wereldwijd een aantal economische en sociale veranderingen voor gedaan, waardoor de situatie van vele NTC scholen, en ook die van Madrid, is gewijzigd. Het aantal expats is afgenomen, waardoor minder Nederlandse kinderen worden ingeschreven op de ICS (International College Spain) en het voortbestaan van het geïntegreerde onderwijs onzeker is. Daartegenover staat dat er meer behoefte is aan naschools onderwijs, waardoor NTC Madrid de naschoolse locaties heeft uitgebreid van één naar drie. De leerlingen populatie is daardoor flink gewijzigd, en differentiatie en communicatie tussen leraren en ouders worden steeds belangrijker. Voor de organisatie hiervan is een coördinator noodzakelijk.

Sinds de school in 2015 is uitgebreid van één naschoolse leslocatie in de wijk La Moraleja naar drie verschillende naschoolse locaties, is ervoor gekozen de naam "Stichting NTC La Moraleja" te vervangen door "NTC Madrid" aangezien dit beter aansluit bij de huidige bestaansvorm.

Een andere verandering die van grote invloed is op het functioneren van NTC Madrid, is dat de subsidie die tot op heden werd ontvangen, omlaag is gegaan en sinds schooljaar 2016-2017 helemaal is verdwenen. Het garanderen van de continuïteit van de Nederlandse lessen brengt nu de noodzaak met zich mee om op een open en creatieve wijze te kijken naar mogelijkheden zoals het verbreden van het lesaanbod, het verhogen van lesgeld en waar mogelijk het reduceren van kosten.

Het is in het kader van de bovengenoemde veranderingen meer dan ooit van belang dat alle betrokken partijen, te weten bestuur, coördinator, leraren, ouders en derden (NOB, andere locaties en scholen die Nederlandse lessen aanbieden in het buitenland), duidelijk en transparant communiceren.

Deze schoolgids heeft als doel alle praktische informatie te verstrekken omtrent de werking van onze school. Mocht u toch nog vragen hebben, aarzel dan niet contact op te nemen met de coördinator, een van de leerkrachten of bestuursleden. U vindt onze contactgegevens achterin deze schoolgids

Namens het bestuur,
Mayanneke Kroodsmas, voorzitter

1 Inhoudsopgave

Voorwoord Bestuur NTC Madrid	2
1 De functie van het schoolplan	5
1.1 Doelen en functies van het schoolplan	5
1.2 Totstandkoming en status van het schoolplan	5
1.3 Gerelateerde documenten en bronnen	5
2 Context, missie en visie: de bestaansreden van NTC Madrid	5
2.1 Ontstaansgeschiedenis	5
2.2 Datum en reden van oprichting NTC	5
2.3 Missie	7
2.4 Visie	7
2.5 Doelstellingen	7
2.6 Activiteiten	8
2.7 Schoolorganigram	9
3 Het onderwijs	10
3.1 NTC binnen ICS Primary onderwijs	10
3.2 NTC binnen ICS Secondary onderwijs	23
3.3 Naschools Primair en Voortgezet onderwijs	23
3.4 Volwassenenonderwijs	33
4 Schoolorganisatie en ondersteunende processen	34
4.1 Juridische en fiscale organisatie	34
4.2 Bestuurlijke organisatie	34
4.3 Personeelsbeleid	34
4.4 Financieel beleid	35
4.5 Aannebeleid leerlingen	36
4.6 Leerlingen absentiebeleid	37
4.7 Huisvesting	38
4.8 Veiligheidsbeleid	38
4.9 Klachtenbeleid	38
4.10 Contacten	38
5 Integrale zorg voor kwaliteit	40
5.1 Bepaling van de kwaliteit van de school	40
5.2 Sterkte- zwakteanalyse van NTC Madrid (2016)	40
5.3 Evaluatie van eerder gekozen verbeterpunten	41
5.4 Formulering speerpunten komende jaren	41
6 Contactgegevens NTC Madrid	43

2 De functie van het schoolplan

2.1 Doelen en functies van het schoolplan

Het schoolplan van NTC Madrid is een meerjaren beleidsdocument. Alhoewel het schrijven van een schoolplan in beginsel is bedoeld om in aanmerking te komen voor subsidie van de Stichting NOB, en deze verplichting is weggefallen vanwege het wegvallen van de subsidies, zien wij als bestuur de noodzaak iedere vijf jaar een nieuw schoolplan te schrijven, zodat duidelijk is waar NTC Madrid voor staat, wat haar doelstelling is en waar ze naar toe wil. Verder zijn zowel dit schoolplan als de jaarlijkse schoolgidsen middelen in ons kwaliteitszorgsysteem.

In het schooljaar 2019-2020 zal dit schoolplan worden geëvalueerd waarbij alle belanghebbenden, te weten bestuur, coördinator, leerkrachten en ouders zullen worden betrokken.

In dit schoolplan wordt het beleid van de school beschreven, voor de schooljaren 2016-2017 tot en met 2020-2021, met betrekking tot de volgende onderdelen:

- onderwijskundig;
- personeel;
- bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs (kwaliteitszorg);
- overige beleidsterreinen (algemeen strategisch, financieel, materieel en relationeel).

Het schoolplan wordt gebruikt voor de planmatige schoolontwikkeling en als uitgangspunt voor de planning van de beleidsvoornemens per schooljaar. Deze volgen uit de speerpunten die zijn opgesteld voor de volgende schooljaren.

Het schoolplan dient ter informatie aan de ouders en kan als basis gebruikt worden voor een dialoog met de ouders over de kwaliteit van het onderwijs en over het onderwijsbeleid van de NTC Locatie.

Tenslotte is het schoolplan ook bedoeld om de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland (Stichting NOB) en de Nederlandse Onderwijsinspectie inzicht te geven in de werkwijze van onze school.

2.2 Totstandkoming en status van het schoolplan

De basis voor dit schoolplan wordt gevormd door het schoolplan 2011-2016. Bekeken is welke zaken nog actueel zijn en welke aspecten zijn veranderd in de afgelopen vijf jaar en dus moeten worden aangepast in het plan. Ook is gekeken welke doelstellingen al dan niet zijn behaald en welke daarvan nog steeds nagestreefd moeten worden.

Als nieuwe input voor dit schoolplan is gebruik gemaakt van het inspectierapport van februari 2015, overleg tussen de docenten onderling en een inventarisatie van de mening van de ouders middels gesprekken en een online enquête. Daarnaast heeft een aantal bestuursleden de webinar van het NOB over het schrijven van een schoolplan gevolgd.

Dit schoolplan is opgesteld door het bestuur, de coördinator en de leerkrachten van NTC Madrid en vervolgens vastgesteld door het bestuur.

2.3 Gerelateerde documenten en bronnen

In het schoolplan wordt een aantal malen verwezen naar bestaande procedures, beleidsstukken en afspraken. Het gaat daarbij om:

- De jaarlijkse schoolgidsen
Deze gidsen geven (naast algemene informatie over bijvoorbeeld de structuur van de school) aan hoe in het betreffende schooljaar aan de uitvoering van de doelen uit het schoolplan gewerkt wordt. Ze zijn onderverdeeld in geïntegreerd- en buitenschools onderwijs.
- De ouder tevredenheidsenquête
De tweejaarlijkse beoordeling door de ouders, voor het laatst gehouden in juni 2016.

- Het inspectierapport
Een onderwijsinspecteur van de Nederlandse onderwijsinspectie komt eens in de vier jaar langs om de school te beoordelen op diverse facetten. Het laatste inspectierapport dateert van februari 2015.

3 Context, missie en visie: de bestaansreden van NTC Madrid

3.1 Ontstaansgeschiedenis

International College Spain (hierna te noemen ICS) werd in 1980 in Estepona in Zuid-Spanje opgericht. Sinds 1983 is de school gevestigd in La Moraleja, Madrid. Het is een Internationale school en biedt basisonderwijs (Primary School) en voortgezet onderwijs (Secondary School) aan ongeveer 850 leerlingen van zo'n 60 verschillende nationaliteiten in de leeftijd van 3-18 jaar.

Vanaf het moment van vestiging in La Moraleja is op ICS – waar Engels de voertaal is - Nederlandse les gegeven. In 1985 was het de eerste keer dat kandidaten het International Baccalaureate - examen Nederlands aflegden. Sinds 1988 is het vak Nederlands voor alle jaargroepen in het curriculum van Secondary School opgenomen. In 1989 zocht en kreeg de afdeling Nederlands basisonderwijs aansluiting bij de Stichting NOB en sinds 1997 is ook het voortgezet onderwijs daarbij aangesloten. De stichting NTC La Moraleja als zodanig is opgericht in 1994.

Het Nederlands onderwijs op onze NTC locatie is geïntegreerd in het internationaal curriculum van ICS. Dat wil zeggen, de Nederlandstalige kinderen in Primary kunnen Nederlands als moedertaal volgen, terwijl hun internationale klasgenoten in diezelfde onderwijstijd Spaans volgen, hetgeen resulteert in 5 lessen per week.

In Secondary kunnen de Nederlandstalige kinderen ervoor kiezen het Nederlands als "mother tongue program" te volgen, hetgeen overeenkomt met een aantal uren Nederlandse les per week. Sinds de start van schooljaar 2016-2017 is het geïntegreerde programma in Secondary vervangen door dit 'mother tongue program' en is het geen onderdeel meer van onze NTC (zie verder hoofdstuk 3.2).

Sinds 2002 wordt er door de NTC locatie ook elke donderdagmiddag op de ICS Nederlandse les gegeven aan kinderen die op een andere internationale of Spaanse dagschool zitten. Sinds begin 2015 is het geven van buitenschoolse lessen uitgebreid naar zaterdagochtend op het Hof der Lage Landen en woensdagmiddag op Colegio Caude. Sinds wij op diverse locaties in Madrid zitten noemen wij ons NTC Madrid in plaats van NTC La Moraleja.

Voor de kinderen die de NTC locatie bezoeken, is door de ouders veelal bewust gekozen voor het Nederlands als moedertaal of als tweede taal en voor Nederland of België als het land waarmee speciale emotionele en culturele banden onderhouden worden. Ons onderwijs heeft daarom een belangrijke taak als centrum van de Nederlandse taal en cultuur.

De leerlingen die het geïntegreerde Nederlandse programma op de ICS volgen, zullen veelal na zekere tijd naar Nederland of België terugkeren om daar hun schoolloopbaan voort te zetten. Voor de meeste leerlingen die buitenschoolse Nederlandse les volgen is Spanje hun vaderland en is het Nederlands onderdeel van hun opvoeding.

3.2 Datum en reden van oprichting NTC

De stichting NTC La Moraleja is opgericht op 14 september 1994, teneinde in aanmerking te kunnen komen voor subsidie (beschikbaar gesteld door de Stichting NOB en het Ministerie van Onderwijs). De stichting stelt zich ten doel het verzorgen van Nederlandse Taal en Cultuurlessen voor de in Madrid wonende Nederlandstalige kinderen en/of kinderen met de Nederlandse of Belgische nationaliteit, of kinderen met een andere Europese nationaliteit die om een of andere reden een relatie hebben met Nederland of België of de Nederlandse taal.

3.2.1 Aantal NTC leerlingen door de jaren heen

Schooljaar	PO geïntegreerd (Primary)	VO geïntegreerd (Secondary)	Naschools - PO & VO (voorheen DMG)	Totaal
1999/2000	16	27		43
2000/2001	23	17		40
2001/2002	31	18		49
2002/2003	40	25	19	84
2003/2004	35	28	14	77
2004/2005	16	23	15	54
2005/2006	14	22	15	51
2006/2007	17	24	16	57
2007/2008	21	18	28	67
2008/2009	24	21	30	75
2009/2010	24	18	30	72
2010/2011	29	14	41	84
2011/2012	26	12	44	82
2012/2013	16	18	53	87
2013/2014	17	15	48	80
2014/2015	12	10	56	78
2015/2016	8	8?	82	98

3.2.2 Verandering en samenstelling in de leerlingenpopulatie

Uit bovenstaande overzicht is te zien dat er sprake is van wisselende leerlingenaantallen.

De in- en uitstroom van de dagschoolleerlingen op de ICS wordt veroorzaakt doordat families verhuizen naar een ander land. Bij het naschoolse gedeelte van de NTC locatie zit de aanwas met name bij de vier- en vijfjarigen en de uitstroom is meestal het gevolg van het feit dat de leerlingen naar het Middelbaar Onderwijs gaan (Spaans, Brits of Amerikaans) en dan minder tijd over hebben om nog Nederlands te blijven volgen.

Daarnaast is duidelijk te zien dat het openen van meerdere locaties als gevolg heeft gehad dat het aantal naschoolse leerlingen flink is toegenomen. En tegelijkertijd is het aantal leerlingen op het geïntegreerde dagonderwijs de afgelopen jaren sterk gedaald. Belangrijkste oorzaak is simpelweg het feit dat er steeds minder traditionele (Nederlandse) expats in Madrid zijn; veel Nederlandse bedrijven of bedrijven met Nederlandse oorsprong geven aan nauwelijks nog Nederlanders in dienst te hebben. Daarnaast zijn beide ambassades ook behoorlijk ingekrompen qua personeel.

Gevolg is dat onze NTC school nu voor het merendeel bestaat uit naschoolse leerlingen waarvoor Nederlands meestal niet de moedertaal is. Een ander gevolg is dat onze NTC wellicht de geïntegreerde

lessen gaat verliezen (ICS heeft aangegeven daarmee te willen stoppen als niet voldaan wordt aan een minimaal aantal inschrijvingen) en daarmee ook onze vaste basis, het Nederlandse lokaal op de ICS. Dit lokaal is niet alleen in gebruik voor PO geïntegreerd, maar ook voor de naschoolse lessen op donderdag, als hoofdbibliotheek van alle locaties en als opslag van het leeuwendeel van ons materiaal.

De samenstelling van de groepen is wel min of meer gelijk:

- De leerlingen van het ICS - NTC dagonderwijs zijn voornamelijk NTC Richting 1 leerlingen. Percentagegewijs bestaat het Primary onderwijs voor 75% uit NTC Richting 1, 15% uit NTC Richting 2 en 10% uit NTC Richting 3 leerlingen. Binnen het Secondary Onderwijs bestaat 75% uit NTC Richting 1, 25% uit NTC Richting 2 leerlingen. NTC Richting 3 leerlingen worden in principe niet toegelaten.
- De grote meerderheid van de naschoolse leerlingen zijn NTC Richting 2 leerlingen. Sinds 2010 is er een aparte kleuterklas met NTC Richting 3 leerlingen. Doelstelling van deze klas is het zodanig stimuleren van deze leerlingen, dat zij na een of twee jaar in de NTC Richting 2 groepen meekunnen. Percentagegewijs bestaat de groep met naschoolse leerlingen voor 10% uit NTC-richting-1 leerlingen, 70% uit NTC Richting 2 en 20% uit NTC Richting 3 leerlingen.

Het percentage leerlingen van Vlaamse afkomst is ongeveer 10%.

3.3 Missie

Het **geïntegreerde** NTC onderwijs op ICS heeft als missie de leerlingen op een dusdanig niveau te brengen dat zij bij een eventuele terugkeer naar Nederland of België zonder problemen kunnen aansluiten bij het Nederlandstalige onderwijs. We streven naar realisatie van de kerndoelen zoals deze geformuleerd zijn voor het vak Nederlands binnen de basisvorming en die zullen resulteren in een IB examen voor het vak Nederlands.

Voor het **naschoolse** onderwijs is onze missie het aanbieden van Nederlandse taal- en cultuurlessen aan leerlingen die op een Spaanse of andere internationale dagschool zitten, op hun eigen niveau en op een Nederlandse wijze. Met als doel het gebruik van de Nederlandse taal, in al zijn facetten, te bevorderen en dusdanige vooruitgang te boeken dat de doelstellingen voor de betreffende leerling gehaald worden. Deze doelstellingen kunnen variëren van het zonder problemen kunnen instromen in het Nederlandse of Vlaamse onderwijs (met een maximale achterstand van twee jaar), tot het goed kunnen communiceren met Nederlandse familieleden.

3.4 Visie

NTC Madrid heeft als taak de Nederlandse en Vlaamse taal en cultuur een plaats te geven binnen de opvoeding van het kind; zij wil bekend staan als de school die Nederlandse en Belgische kinderen in Madrid kwalitatief hoogwaardig onderwijs biedt in de Nederlandse taal, aangepast aan het individuele niveau van de leerling.

NTC Madrid stelt zich ten doel om, indien gewenst, een eventuele aansluiting met het Nederlandse of Vlaamse onderwijs succesvol te laten verlopen.

NTC Madrid streeft ernaar dat alle leerlingen met plezier en enthousiasme naar de Nederlandse lessen gaan en dat de leerlingen een "Nederlandse wijze" van lesgeven kunnen ervaren (dit in tegenstelling tot de in het Spaanse onderwijs gebruikelijke meer traditionele lesmethodes).

Daarnaast streeft NTC Madrid naar een goede samenwerking tussen het bestuur, de coördinator, de leerkrachten en de directies van ICS, Hof der Lage Landen en Colegio Caude.

3.5 Doelstellingen

Ons NTC onderwijs heeft als uiteindelijke doelstelling aan te sluiten bij het taalonderwijs in Nederland en België, zodat kinderen bij een eventuele verhuizing of terugkeer, zoveel als mogelijk, aansluiting vinden bij het Nederlandse of Vlaamse onderwijs. Voor de meeste van onze naschoolse leerlingen is daadwerkelijke

aansluiting bij het Nederlandse of Vlaamse onderwijs geen realistisch en ook geen gewenst scenario, maar het staat in onze doelstelling om aan te geven dat dat hetgene is waar wij als NTC naartoe werken. Onze doelstellingen zijn gebaseerd op de officiële kerndoelen van SLO (stichting leerplan ontwikkeling).

Voor alle leerlingen geldt dat ons onderwijs erop gericht is dat de leerlingen:

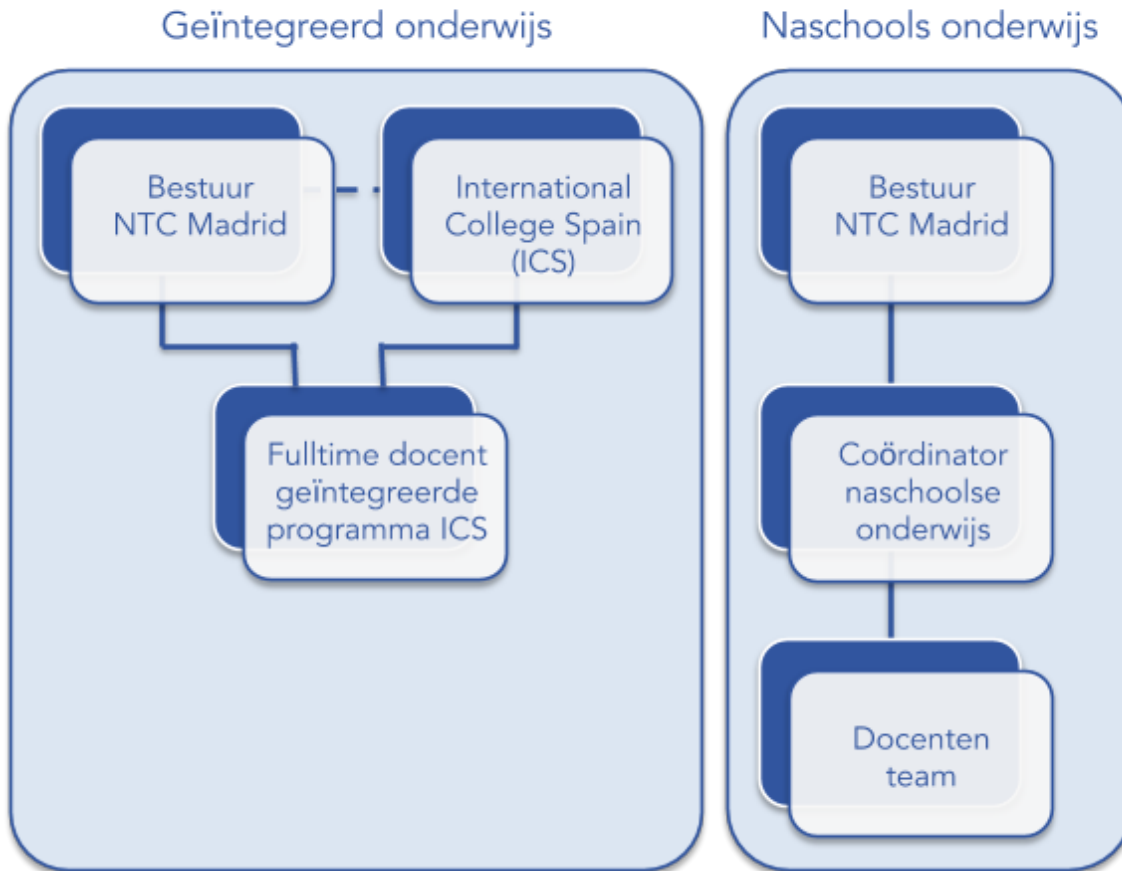
- taal op een gestructureerde wijze kunnen gebruiken als communicatiemiddel in verschillende situaties, zowel mondeling als schriftelijk, zowel formeel als informeel;
- leren informatie te verkrijgen uit discussies/gesprekken, deze vervolgens te beoordelen en te reageren met argumenten;
- de gebruiksmogelijkheden van taal kunnen waarderen door gevoel te ontwikkelen voor effectieve communicatie en door plezier te beleven aan communicatieve situaties;
- leren gebruik te maken van verschillende soorten informatiesystemen en bronnen (denk aan schema's, tabellen en digitale bronnen);
- leren teksten te schrijven met verschillende functies, zoals: informeren, instrueren, overtuigen of plezier verschaffen;
- leren informatie en meningen in verschillende teksten te vergelijken en te beoordelen;
- bij het schrijven aandacht besteden aan zinsbouw, correcte spelling, een leesbaar handschrift, bladspiegel en beeldende elementen en kleur;
- plezier krijgen in het lezen en schrijven van verhalen/gedichten/informatieve teksten;
- spellingsregels en regels voor het gebruik van leestekens leren;
- een adequate woordenschat verwerven;
- hun (2e) moedertaal behouden en ontwikkelen en het contact onderhouden met hun eigen cultuur;
- open staan voor de verscheidenheid van andere talen, culturen, leefwijzen en individuen en leren hiervoor respect en waardering op te brengen;
- hun creativiteit kunnen ontwikkelen.

3.6 Activiteiten

NTC Madrid bestaat uit een enthousiast team van leerkrachten, een coördinator en een bestuur. Gezamenlijk dragen zij zorg voor het soepel laten draaien van onze NTC locatie. Er wordt lesgegeven conform de kwaliteitscriteria die de Nederlandse overheid hanteert en er worden diverse culturele activiteiten georganiseerd zoals een Elfstedentocht, een Kinderboekenweekfeest en Koningsdag. De ouders worden zowel bij het onderwijs als bij de activiteiten betrokken.

3.7 Schoolorganigram

NTC Madrid

Er is zoals hierboven weergegeven sprake van twee structuren: één voor het geïntegreerde onderwijs en één voor het naschoolse onderwijs.

Het bestuur van NTC Madrid stuurt organisatorisch de coördinator aan. De coördinator, die zelf geen les geeft, is op zijn/haar beurt verantwoordelijk voor de coördinatie van het docententeam voor de naschoolse lessen. Deze coördinatie richt zich vooral op onderwijs technische ondersteuning, planning, indeling van de groepen en evaluaties. De coördinator heeft geregeld informeel overleg met de bestuursleden van NTC Madrid over lopende zaken en neemt tweemaal per jaar deel aan een bestuursvergadering. Het bestuur probeert op haar beurt tenminste driemaal per jaar een afgevaardigde naar de teamvergadering te sturen (1 teamvergadering per kwartaal).

Bij het geïntegreerde onderwijs op ICS is er een duale verantwoordelijkheid ten opzichte van de docenten. De formele aansturing, en ook de formele arbeidsrechtelijke overeenkomst, ligt bij ICS. Dit betekent in de praktijk dat de verantwoordelijkheid voor onderwijs technische support, planning, evaluaties et cetera door ICS op zich wordt genomen.

Het bestuur van NTC Madrid vervult een ondersteunende rol richting de docenten, maar ook richting ICS met betrekking tot het inhoudelijke gedeelte van het Nederlandse lesprogramma (de inspectie beoordeelt de NTC locatie ook op de kwaliteit en de organisatie rondom de geïntegreerde programma's). Het bestuur heeft daarom ook met enige regelmaat overleg met het bestuur van ICS. Daarnaast geldt het bestuur van NTC Madrid in de meeste gevallen ook als eerste aanspreekpunt voor ouders van leerlingen.

4 Het onderwijs

Dit hoofdstuk is uitgesplitst per onderwijsvorm:

- 3.1 NTC binnen ICS Primary onderwijs
- 3.2 NTC binnen ICS Secondary onderwijs
- 3.3 Naschools Primair en voortgezet onderwijs

4.1 NTC binnen ICS Primary onderwijs

4.1.1 Doelstellingen

Onze onderwijskundige doelen zijn gebaseerd op de kwaliteitscriteria die de Nederlandse overheid hanteert en op de criteria die wijzelf hanteren, uitgaande van onze visie.

Voor de komende vier jaar hanteren we de volgende kwaliteitscriteria:

- Voldoen aan de kerndoelen primair onderwijs.
- Voldoen aan de doelen (language scope and sequence) van het Primary Years Program (PYP) van het International Baccalaureate (IB).

Het NTC-onderwijs heeft als doelstelling om aan te sluiten bij het onderwijs in Nederland, zodat leerlingen bij terugkeer naar Nederland zoveel mogelijk aansluiting vinden in het Nederlandse onderwijs. We richten ons op toewerken naar de kerndoelen zoals deze geformuleerd zijn voor de deelvaardigheden van de Nederlandse taal.

4.1.2 Omgaan met verschillen

Onze leerlingen komen uit zeer verschillende taalsituaties. Voor sommigen is dit hun eerste verblijf in het buitenland; zij hebben in Nederland basisonderwijs gevolgd. Anderen hebben nooit in Nederland gewoond; zij hebben geen Nederlandstalig basisonderwijs genoten, wel hebben zij vaak onderwijs in de Nederlandse taal gevolgd via een NTC locatie of via afstandsonderwijs. Enkele kinderen wonen permanent in Spanje. Sommigen hebben slechts één Nederlandstalige ouder, waardoor de dominante taal thuis niet het Nederlands is.

Wij onderscheiden twee NTC Richtingen voor het primair onderwijs:

NTC Richting 1

Ons NTC onderwijs heeft in deze situatie als doelstelling aan te sluiten bij het onderwijs in Nederland. Wij richten ons op het toewerken naar de kerndoelen zoals deze geformuleerd zijn voor de deelvaardigheden van de Nederlandse taal (zie bijlagen) en de tussendoelen zoals geformuleerd voor de verschillende jaargroepen. De leerlingen hebben hetzelfde niveau Nederlands als hun leeftijdsgenoten in Nederland.

NTC Richting 2

Wanneer een van de ouders Nederlands spreekt met het kind en de taal van de andere ouder samenvalt met de dagschooltaal (of een andere taal), heeft de leerling te maken met twee talen. Het Nederlands zal vaak niet de dominante taal zijn binnen het gezin. Ons onderwijs streeft ernaar de kerndoelen zoals deze geformuleerd zijn voor de deelvaardigheden van de Nederlandse taal en de tussendoelen zoals geformuleerd voor de verschillende jaargroepen met maximaal een achterstand van twee jaar te bereiken. Omdat de startsituatie anders is, is veelal in de lagere leerjaren gebruik van aanvullende leermiddelen en didactiek noodzakelijk.

Bij het maken van lesplanningen voor NTC Richting 2 kinderen is de meertaligheidsproblematiek nadrukkelijk aanwezig; het kind groeit op met twee of meer talen. Extra aandacht wordt besteed aan auditieve aspecten, Nederlandse klanktekenkoppeling, het (voortgezet) lezen, de spelling en woordenschatuitbreiding. Het bepalen van de lesinhoud in deze situatie hangt af van het niveau van Nederlandse taalbeheersing. Indien nodig worden additionele leermiddelen en didactiek toegepast, waarbij het bereiken van de kerndoelen (zie bijlagen) richtinggevend zal zijn bij het bepalen van de onderwijshoud.

De verschillen in het onderwijsaanbod voor de twee NTC Richtingen, liggen vooral op het gebied van de leerstofinhoud en ordening van de leerstof. Er bestaat verschil in de accenten die op de verschillende deelgebieden worden gelegd, de volgorde waarin bepaalde leerstof wordt aangeboden en uiteraard het beginniveau van de leerstof. Zo moet bij NTC Richting 2 veel meer aandacht besteed worden aan woordenschat en mondelinge taalvaardigheid dan bij NTC Richting 1 leerlingen. Begrijpend luisteren moet in het NTC Richting 2 onderwijs een nog belangrijkere plaats innemen dan in het onderwijs aan NTC Richting 1 leerlingen. Daar zal het spelling- en stelonderwijs weer een belangrijker accent krijgen.

Binnen onze NTC locatie hebben we te maken met homogene groepen waarbinnen niveauverschillen bestaan. Door middel van gedifferentieerde instructie en goed klassenmanagement proberen we tegemoet te komen aan de verschillen. Klassenmanagement heeft niet alleen tot doel het managen van de groep als geheel, maar het accent ligt op het organiseren van zinvolle leermomenten voor alle kinderen.

Binnen onze locatie wordt gebruik gemaakt van gedifferentieerde instructie. Dit is een mix van klassikale instructie, instructie in kleinere groepen en individuele instructie. In verband met de kleine groepen vinden er kleine groepsactiviteiten plaats, ofwel wordt er individueel gewerkt. Een aantal activiteiten, zoals bv startactiviteiten, mondelinge vaardigheidsactiviteiten en culturele activiteiten, lenen zich goed voor een klassikale instructie. Bij de NTC lessen binnen ICS primary zijn er kleine homogene groepen. De leerkracht volgt de leerling in zijn/haar ontwikkeling en biedt de lessen op niveau aan.

Factoren die onderdeel uitmaken van ons klassenmanagement zijn: de inrichting van de klas, het stimuleren en faciliteren van het zelfstandig werken en het gebruik maken van coöperatieve werkvormen. Er kan te allen tijde apart instructie gegeven worden; de klassenindeling en de groeps grootte lenen zich daar gemakkelijk voor. Verder zorgen we ervoor dat leerlingen materialen die ze nodig hebben, gemakkelijk kunnen pakken zonder andere kinderen te storen.

Het zelfstandig werken wordt gestimuleerd, zodat de leerkracht rustig instructie kan geven aan andere groepjes. Hiervoor zijn de volgende aspecten onmisbaar:

- Vooraf instructie gericht op het zelfstandig werken.
- Regels en routines; het nakomen van afgesproken regels is van belang.
- Uitdagende betekenisvolle opdrachten, die niet te moeilijk, maar ook niet te gemakkelijk zijn.
- Een positieve houding van de leerkracht wanneer de kinderen zelf initiatieven en verantwoordelijkheid nemen.

4.1.3 Interactief onderwijs

Wij werken met Taal Actief 3 en de bijbehorende NTC-module van Stichting NOB, zodat we materialen hebben die ons helpen bij het organiseren van betekenisvol, sociaal en strategisch leren.

Tijdens de lessen wordt er veel gebruik gemaakt van coöperatieve werkvormen. Hierbij werken de leerlingen in kleine groepjes op een gestructureerde manier samen aan één opdracht. Essentieel is dat de opdracht zo wordt geformuleerd dat de leerlingen wel samen moeten werken om succesvol te zijn. Ook hierbij worden weer duidelijke regels gehanteerd. De leerlingen zijn bekend met een aantal structuren van het Structureel Coöperatief Leren, zoals het TweeGesprek op Tijd, Tafelrondje en Laat Zien. In de komende jaren willen we het werken met coöperatieve werkvormen voortzetten en de kinderen vertrouwd maken met verschillende nieuwe structuren.

4.1.4 International Baccalaureate

Het Primary Years Program (PYP) van het International Baccalaureate speelt een belangrijke rol in de Nederlandse lessen op ICS. De specifieke manier van werken binnen het PYP is ook van toepassing op de Nederlandse lessen. In de afgelopen vier jaar hebben wij ons beziggehouden met de invulling van adaptief onderwijs en de implementatie van de PYP *Units of Inquiry* en de link met het Nederlandse onderwijs en in de komende vier jaar willen wij dat voortzetten. Bij onze invulling van het begrip adaptief onderwijs leggen wij het accent op het scheppen van een pedagogisch klimaat dat kinderen uitdaagt, ondersteunt en vertrouwt.

Informatie over het PYP-curriculum

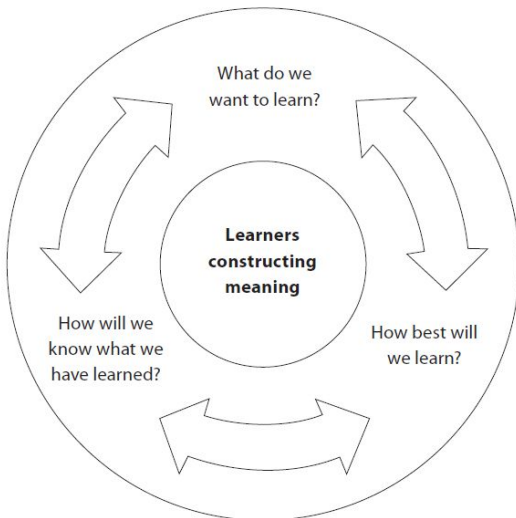
Uitgangspunt van het PYP is het ontwikkelen van leerlingen tot 'internationale personen'. Een internationaal persoon is volgens het PYP iemand die voldoet aan de kenmerken van het *IB Learner Profile*, een profiel met kenmerken die volgens de *International Baccalaureate Organization* (IBO) van belang zijn om succes te hebben in de huidige maatschappij. In onderstaande afbeelding is het *IB Learner Profile* weergegeven.

What Is an International Person?

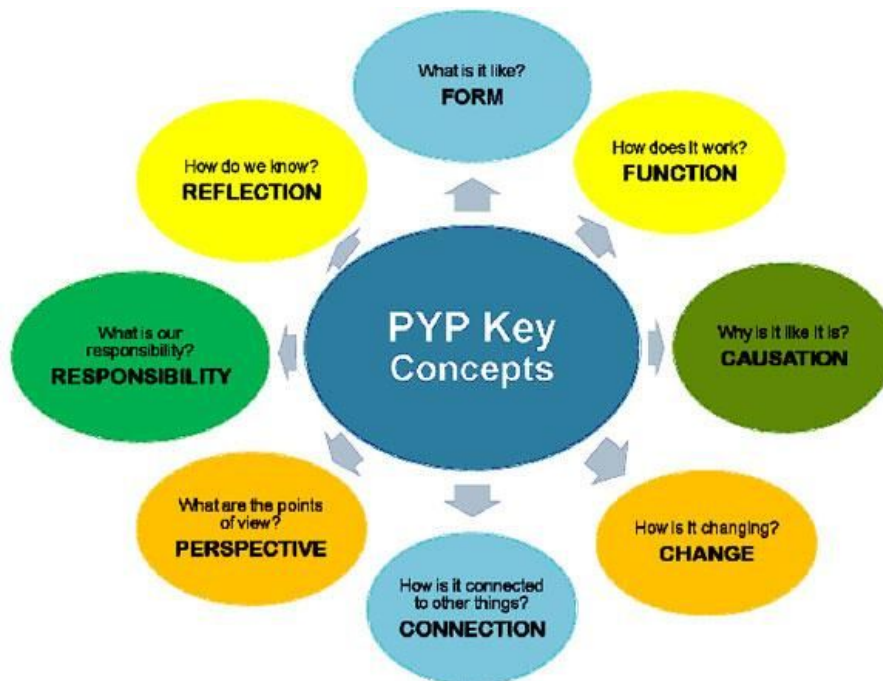
The Primary Years Programme defines the characteristics of students who are aware of and sensitive to the experiences of others. The profile helps teachers and students establish goals, plan units of inquiry, and assess performance.

- **Inquirers**—They have natural curiosity. They have acquired the skills necessary to conduct purposeful, constructive research. They actively enjoy learning.
- **Thinkers**—They exercise initiative in applying thinking skills critically and creatively to solve complex problems.
- **Communicators**—They receive and express ideas and information confidently in more than one language, including the language of mathematical symbols.
- **Risk Takers**—They approach unfamiliar situations without anxiety and have confidence and independence of spirit.
- **Knowledgeable**—They have explored globally relevant and important themes.
- **Principled**—They have a sound grasp of the principles of moral reasoning. They have integrity, honesty, and a sense of fairness and justice.
- **Caring**—They show sensitivity toward the needs and feelings of others. They have a sense of personal commitment to action and service.
- **Open-Minded**—They respect the views, values, and traditions of others.
- **Well-Balanced**—They understand the importance of physical and mental balance and personal well-being.
- **Reflective**—They give thoughtful consideration to their own learning and analyze their personal strengths and weaknesses in a constructive manner.

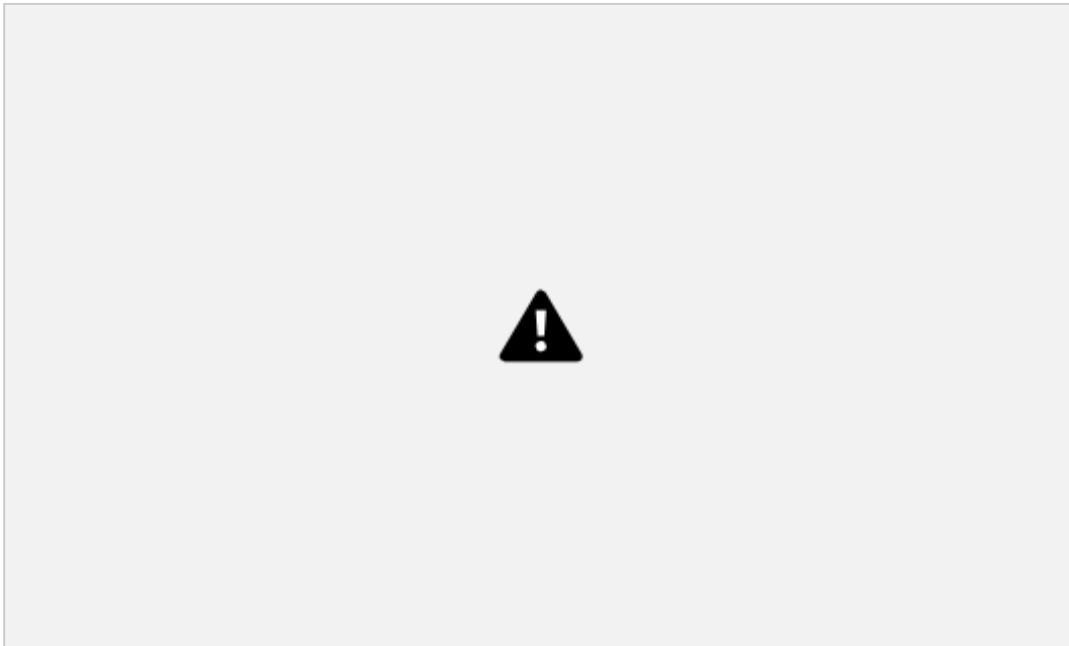
Leerlingen van 3 t/m 11 jaar leren binnen het PYP door middel van projecten binnen zes zogenaamde 'transdisciplinary themes': *Who we are*, *Where we are in place and time*, *How we express ourselves*, *How the world works*, *How we organize ourselves* en *Sharing the planet*. De projecten, *Units of Inquiry* genaamd, worden binnen deze overkoepelende thema's gekoppeld aan authentieke leersituaties waarin de leerlingen worden gestimuleerd te leren door voortdurend vragen te stellen, te onderzoeken en verbanden te leggen. Grote aandacht is er voor het aansluiten bij de aanwezige voorkennis en bij de individuele leerstijlen van leerlingen. De verschillende leerkrachten die les geven aan een bepaalde groep leerlingen bereiden de *Units of Inquiry* gezamenlijk voor, waardoor alle lessen aansluiten bij de *unit* en de *unit* vakoverstijgend wordt. Het curriculum van het PYP bestaat uit drie onderdelen: *the written curriculum* (*What do we want to learn?*), *the taught curriculum* (*How best will we learn?*) en *the assessed curriculum* (*How will we know what we have learned?*). Deze onderdelen worden niet als opeenvolgende stappen gezien, maar zijn verweven en ondersteunen elkaar.

Elke *Unit of Inquiry* wordt ontworpen rond een centrale gedachte, de *central idea*. Het is de bedoeling dat de leerlingen aan het eind van elk project deze centrale gedachte begrijpen en verbanden kunnen leggen tussen de centrale gedachte en verschijnselen in de wereld om zich heen. Dit leren zij door vragen te stellen en te onderzoeken. De thema's waarnaar onderzoek zal worden gedaan worden gestuurd door de *lines of inquiry*, deelonderwerpen om de leerlingen te helpen bij het bereiken van begrip van de centrale gedachte. De leerlingen worden gestimuleerd vragen te stellen naar aanleiding van acht *key concepts*, concepten met bijbehorende onderzoeksvragen die de leerlingen helpen bij hun onderzoek. Bij elke *Unit of Inquiry* worden enkele *key concepts* centraal gesteld, afhankelijk van het onderwerp van de *unit*. Hieronder zijn de *key concepts* en bijbehorende onderzoeksvragen weergegeven.

Tijdens het werken aan de projecten, wordt er gezocht naar een balans tussen het verwerven van kennis (*Knowledge*) en vaardigheden (*Skills*), het leren begrijpen van concepten (*Concepts*), het ontwikkelen van een positieve houding (*Attitudes*) en het tonen van initiatief van leerlingen naar aanleiding van het geleerde (*Action*). Deze vijf onderdelen vormen samen de *Essential elements of the written curriculum* (zie hieronder).

De afbeelding hieronder geeft een totaalbeeld van het PYP-curriculum, met alle wezenlijke onderdelen, weer.

De leerkracht Nederlands in het primair onderwijs wordt op ICS begeleid bij de toepassing van de principes van het PYP in de Nederlandse lessen. Er vindt periodiek overleg plaats tussen de leerkracht Nederlands en de PYP Coördinator en de leerkracht Nederlands mag, net als de andere leerkrachten op ICS Primary, deelnemen aan PYP cursussen van het IBO¹. Verder is de leerkracht Nederlands als 'Dutch PYP Coördinator' lid van de PYP Committee van ICS en blijft daardoor op de hoogte van de laatste ontwikkelingen binnen het PYP.

¹ Voor meer informatie over het International Baccalaureate wordt u verwezen naar www.ibo.org

4.1.5 Inzet van ICT

De leerlingen die op ICS zitten krijgen aparte ICT lessen van een ICT docent. Tijdens de Nederlandse lessen wordt er daarom niet apart aandacht besteed aan het aanleren van ICT vaardigheden. Wel maakt de computer deel uit van het lesprogramma door middel van educatieve software (deze software kunnen de kinderen ook lenen uit de bibliotheek), internet (onder andere webpaden, beeldbank schooltelevisie en het opzoeken van informatie), schooltelevisie, digitale prentenboeken en presentaties (als opdracht voor sommige PYP-units). De leerlingen ontvangen in Grade 3 een eigen tablet. De leerkracht zorgt dat de leerlingen vanaf Grade 3 regelmatig gebruik kunnen maken van hun tablet. De leerlingen met gebruik van diverse apps, zoals: Showbie, Adobe Voice, Socrative.

Het Nederlandse klaslokaal beschikt over een beamer en daar wordt regelmatig gebruik van gemaakt, als bijvoorbeeld instructiemiddel, onder andere bij het projecteren van digitale woordmuren voor het woordenschatonderwijs, het tonen van digitale prentenboeken en het inzetten van digitale timers bij coöperatieve werkvormen.

Verder wordt ICT ook ingezet bij de planning van lessen. PYP units worden in samenwerking met de PYP Coördinator ingevoerd in het zogenaamde Manage Back-systeem en alle leerkrachten kunnen gebruik maken van het Online Curriculum Center, het OCC. Bij het opslaan van leerling gegevens en resultaten wordt er in de Nederlandse klas gebruik gemaakt van Parnassys en van een digitaal systeem voor de bibliotheek (Librarything), waarvoor jaarlijks een nieuwe licentiecode wordt aangevraagd.

4.1.6 Onderwijstijd

Wij zorgen ervoor dat er voldoende tijd is voor leerlingen om zich het leerstofaanbod eigen te maken. Zoals in onze missie is aangegeven, hebben wij, om het NTC onderwijs succesvol te kunnen laten verlopen, als richtlijn een minimum aantal gewenste onderwijsuren van honderdtwintig uren per jaar. De leerlingen in het primair onderwijs op ICS krijgen vijf keer veertig minuten Nederlandse les per week (met uitzondering van leerlingen in K3 en K4; zij krijgen drie keer veertig minuten les), waardoor er ruimschoots wordt voldaan aan deze richtlijn. Daarnaast nemen de leerlingen ook, samen met de leerlingen van de DMG, deel aan de extra culturele activiteiten van het NTC.

Deze tijd zien wij als een centrale schakel tussen het leerstofaanbod dat de leerkracht in de klas verzorgt en de resultaten die leerlingen behalen. Wij realiseren ons dat kinderen in Nederland - met acht uur taalonderwijs per week - al moeite hebben de kerndoelen Nederlandse taal te halen: het behalen van de kerndoelen in circa drie uur per week door NTC leerlingen noodzaakt ons in ieder geval tot het optimaliseren en maximaliseren van de schaarse onderwijstijd en tot het stellen van leerstofprioriteiten.

De beperkte tijd die ons ter beschikking staat, noodzaakt ons ook tot het stellen van prioriteiten in de aan te bieden leerstof: welke leerstofinhoud moet zeker wél en welke moet in mindere mate aan bod komen in onze taallessen. Het hangt vooral ook van het onderwijs in de klas/groep af hoe het precieze leerstofaanbod in de Nederlandse les vorm krijgt (is dat onderwijs bijvoorbeeld zodanig dat voor deelgebieden ook de Nederlandse kerndoelen worden bereikt, dan hoeft er tijdens de Nederlandse les aan die deelgebieden minder aandacht te worden besteed).

4.1.7 Het onderwijsaanbod

Ons NTC onderwijs heeft als doelstelling om aan te sluiten bij het taalonderwijs in Nederland en België, zodat kinderen bij terugkeer naar Nederland of België, zoveel als mogelijk, aansluiting vinden in het Nederlandstalige onderwijs. We richten ons op toewerken naar de kerndoelen zoals deze geformuleerd zijn voor de deelvaardigheden van de Nederlandse taal. We onderscheiden spreken en luisteren, lezen, schrijven (stellen) en taalbeschouwing.

Het onderwijs in de Nederlandse taal is er op gericht dat de leerlingen:

- Vaardigheden ontwikkelen waarmee ze de Nederlandse taal doelmatig gebruiken in situaties die zich in het dagelijks leven voordoen.
- Kennis en inzicht verwerven omtrent betekenis, gebruik en vorm van de taal.

- Plezier hebben of houden in het gebruiken en beschouwen van de taal.

4.1.8 Het taalaanbod

In de groepen 1 en 2 wordt er gewerkt aan de hand van thema's uit de Leessleutel voor groep 1 en 2 en thema's naar aanleiding van de PYP units in deze groepen. Er wordt binnen alle thema's gewerkt volgens de routines uit de Leessleutel. In groep 3 wordt er gewerkt met de Leessleutel voor groep 3 en in de groepen 4 t/m 8 met Taal Actief 3 (taal, spelling) en Nieuwsbegrip. Verder wordt er tijdens de Nederlandse lessen ook gewerkt aan de units van het *Primary Years Curriculum* van het International Baccalaureate.

NTC Richting 1 en 2 primair onderwijs

Groepen 1 en 2	De Leessleutel groep 1-2 voor groep 2: De Leessleutel (groep3) PYP Units of Inquiry
Leerlijn	Lesprogramma
Spreken en luisteren	De kinderen luisteren naar en leren veel van verhaaltjes, versjes en liedjes. Er wordt veel aandacht besteed aan de spraakontwikkeling en articulatie. Er wordt aandacht besteed aan rijm en andere vormkenmerken en taalbewustzijn; herkennen van verhaalstructuur, kunnen benoemen van hoofdpersonen, het navertellen van een verhaal. Oorzaak - gevolg situaties komen aan bod.
Woordenschat	Woordenschat wordt aangeleerd naar aanleiding van thema's uit de Leessleutel of het PYP. De kinderen krijgen ook koelkastwoorden mee naar huis.
Beginnende geletterdheid	Ze leren zinnen, woorden en klanken te onderscheiden. Auditieve oefeningen: rijm, auditieve analyse en synthese De kinderen maken gebruik van de bibliotheek en krijgen zo een interesse voor het geschreven woord. Klankteken- koppeling komt ook aan bod (Letter van de week). In groep 2 wordt een start gemaakt met het leesproces.

NTC Richting 1 en 2 primair onderwijs

Groep 3	De Leessleutel groep 3 PYP Units of Inquiry
Leerlijn	Lesprogramma
Spreken en luisteren	De leerlingen stellen elkaar vragen en proberen deze te beantwoorden. Omdat het leesproces hier heel belangrijk is, analyseren de leerlingen verhalen, proberen verhalen af te maken en analyseren hoofd- en bijzaken. Kringgesprekken en korte presentaties tijdens de PYP lessen.
Woordenschat	Woordenschat wordt uitgebreid via o.a. de units of inquiry, maar ook via de themaverhalen uit de Leessleutel.
Technisch lezen	Aanvankelijk lezen t/m het lezen van alle klankzuivere woorden van het MKM-type (Leessleutel deel A) en voortgezet aanvankelijk lezen (Leessleutel deel B). Met deel A wordt al een start gemaakt in groep 2.

Begrijpend lezen	Het achterhalen van woord-, zins- en tekstbetekenis, toepassen van leesstrategieën, soorten teksten, motieven van schrijvers en lezers.
Stellen	De kinderen mogen vrij schrijven, teksten verzinnen bij verhalen en plaatjes en ze leren om gebeurtenissen te omschrijven.
Spelling	Correct spellen van eenlettergrepige, klankzuivere woorden.
Taalbeschouwing	Het besef van de waarde van geschreven materiaal als communicatiemiddel. Er wordt aandacht besteed aan de verschillende soorten teksten, bijvoorbeeld handleidingen, spelregels, maar ook de diverse talen die op school gesproken worden.

NTC Richting 1 en 2 primair onderwijs

Groepen 4 t/m 8	Taal Actief 3 (taal en spelling) Nieuwsbegrip (woordenschat) PYP Units of Inquiry
Leerlijn	Lesprogramma
Spreeken en luisteren	De kinderen moeten een eenvoudig gesprek kunnen voeren aan de hand van een opdracht. Ze moeten hoofd - en bijzaken kunnen onderscheiden, leren van het mondeling samenvatten van een tekst, leren iets uit te leggen, leren spreken voor een groep (presentaties tijdens de taallessen en PYP units), een interview voorbereiden en uitvoeren, verdedigen van een standpunt, beargumenteren en het samenvatten van een betoog.
Woordenschat	Er wordt aandacht besteed aan systematisch woordenschatonderwijs via de didactiek van Verhallen met behulp van de woordenschat woorden van Nieuwsbegrip en van de Digiwak woorden.
Technisch lezen	Voortgezet technisch lezen t/m AVI Plus: bibliotheekboeken in de klas en thuis. Indien nodig extra instructie en oefening met behulp van de leesbladen van Luc Koning.
Begrijpend lezen	De kinderen oefenen in begrijpend lezen en studerend lezen. Ze leren te werken met schema's. Boekpromotie is erg belangrijk. Auteurs kennen en mening kunnen geven over een boek. Onderscheiden van verschillende doelen om te lezen: mening geven, informatie overbrengen, instructie of als vrijetijdsbesteding. Een tekst samenvatten door verbanden te leggen en hoofd - en bijzaken te onderscheiden. Boeken worden gelezen en er worden boekverslagen gemaakt, de themaverhalen uit de taalmethode worden besproken en tijdens PYP en cultuurlessen wordt er gebruik gemaakt van onder andere Nieuwsbegrip en webpaden.
Stellen	De kinderen leren niet alleen hun eigen ervaringen weer te geven, maar ook dialoges, gedichten en brieven te schrijven. Verzamelen en ordenen van informatie voordat daadwerkelijk geschreven wordt is erg belangrijk. Aandacht voor verzorging en presentatie: opbouw, alinea's en lay-out. In de hogere groepen wordt er gewerkt aan het schrijven van verschillende tekstsoorten en is er steeds meer aandacht voor de schrijfdoelen en het toespitsen van een tekst op de lezer. De kinderen werken aan stelopdrachten tijdens de taallessen en de PYP units en er worden ook stukjes geschreven.

Spelling	Wat betreft de spelling wordt er vanuit gegaan dat eenlettergrepige woorden beheerst worden en wordt er gewerkt met niet-klankzuivere woorden en steeds moeilijkere langere woorden. Er is veel aandacht voor het begrijpen en kunnen toepassen van de verschillende spellingregels. Vanaf groep 7 nemen lessen in werkwoordspelling een belangrijke plaats in binnen het spellingonderwijs.
Taalbeschouwing	Verdieping van het besef van de waarde van geschreven materiaal als communicatiemiddel. Er wordt aandacht besteed aan de verschillende soorten teksten, bv. handleidingen, spelregels. Aandacht voor de opbouw van verschillende teksten. Naar aanleiding van een tekst oorzaak - gevolg en middel - doel kunnen afleiden. Inzicht krijgen in de opbouw van woorden/zinnen/teksten in Nederlandse taal, gebruik van vraagwoorden, voorzetsels, synoniemen, samenstellingen, plaatsbepalingen, vraagzinnen. Spreekwoorden en gezegden worden geïntroduceerd. Woordvolgorde in de zinnen komt aan bod. De woordenschat wordt uitgebreid door te werken met synoniemen, homoniemen en de overtreffende trap. Taal - en denkrelaties worden verder uitgediept. Associëren komt aan de orde. Omschrijvingen leren geven. Ontleden in onderwerp en persoonsvorm en gezegde. Tevens taalkundig ontleden bijvoeglijk naamwoord, zelfstandig naamwoord, voorzetsel, lidwoord, persoonlijk voornaamwoord en telwoord.

4.1.9 Woordenschatonderwijs

Voor NTC kinderen geldt over het algemeen dat ze een kleinere Nederlandse woordenschat hebben, omdat ze minder en in minder verschillende situaties geconfronteerd worden met de Nederlandse taal.

Het is van groot belang om in het onderwijsaanbod en didactiek hiermee rekening te houden. Om een taal goed te spreken en te begrijpen is voldoende kennis van woorden nodig. Dit gaat om het aantal woorden, maar zeker ook over de betekenisaspecten (het concept) van een woord, ook wel diepe woordkennis genoemd. Als er sprake is van tekorten in de woordkennis, zal een leerling minder profiteren van een les. Dit zal tot gevolg hebben dat een kind nog grotere tekorten in woordkennis zal krijgen. Om deze vicieuze cirkel te doorbreken is gerichte aandacht op woordenschatuitbreiding van groot belang.

We willen een onderwijssituatie creëren, gericht op het vergroten van het Nederlandse taalaanbod, zowel in kwantiteit als in kwaliteit.

In ons onderwijskundig handelen streven we ernaar te voldoen aan de volgende criteria:

1. De leerkracht maakt gebruik van de momenteel richtinggevende didactiek van M. Verhallen en hanteert de volgende didactische cyclus:
 - Selecteren/voorbewerken,
 - Semantiseren (uitleggen),
 - Consolideren (oefenen),
 - Controleren.
2. Er wordt gewerkt met leermiddelen die voldoen aan de juiste didactiek. Dat wil onder andere zeggen: thematisch geordend, voldoende herhaling en visuele ondersteuning.
3. Registratie: de leerkracht registreert de aangeboden thema's en de daarbij behorende woorden en gaat ook na of deze lesstof beheerst wordt.
4. Er worden woordleerstrategieën aangeleerd zodat leerlingen zichzelf ook nieuwe woorden kunnen aanleren en hun concepten van bekende woorden kunnen uitbreiden; het woordveld neemt een centrale plaats in als didactisch hulpmiddel.

5. Zowel intentionele als incidentele woordleersituaties worden gebruikt.
6. De leerkracht heeft kennis van woordenschatonderwijs.
7. De mondelinge activiteiten liggen in de lijn van het thema van het woordenschatonderwijs.

Alle leerkrachten werken met 'Met Woorden in de Weer' van M. Verhallen. Om de woordenschatlessen nog effectiever te maken, zijn er bij deze lessen nu digitale woordmuren gemaakt, waarmee de kinderen consolideeroefeningen kunnen doen. Deze consolideeroefeningen worden regelmatig klassikaal tijdens de les gespeeld, maar de kinderen kunnen dit ook kiezen als keuzeactiviteit tijdens het zelfstandig werken. In de groepen 1 t/m 3 worden de woordenschatlessen gegeven binnen de Units of Inquiry van het Primary Years Programme (en voor de kleuters ook binnen de overige thema's). Groepen 1 en 2 krijgen koelkastwoorden mee naar huis en ook zij spelen nu regelmatig consolideerspelletjes in de klas.

4.1.10 Cultuuronderwijs

De lessen Nederlandse/Belgische cultuur, die onder andere zijn ingebed in de *Units of Inquiry* van het Primary Years Programme beogen het in stand houden en versterken van de verbondenheid met de Nederlandse/Belgische cultuur, om een succesvolle terugkeer naar Nederland/België te bevorderen. De lessen Nederlandse/Belgische cultuur worden gegeven ter ondersteuning van en als aanvulling op de Nederlandse taallessen.

In de praktijk betekent dit vooral dat de *Units of Inquiry* (de zogenaamde thema's) voor de lessen cultuur een belangrijke rol vervullen. Elke jaargroep heeft per schooljaar ongeveer 6 *Units of Inquiry*. In de Nederlandse lessen wordt een link gelegd met de units die de kinderen in hun klas/groep behandelen door hetzelfde thema te behandelen, gekoppeld aan een typisch Nederlands onderwerp. Voorbeelden hiervan zijn het project 'Derde Kamer der Staten Generaal' bij de unit 'Leaders and Citizens' en een project over schilders uit de Gouden Eeuw bij de unit 'Tone'.

Jaarlijks wordt bekeken en besproken met de PYP coördinator en de klassenleerkrachten van ICS welke units er worden uitgekozen. Deze units worden dan gekoppeld aan een aspect van het Nederlands onderwijs; cultuur, geschiedenis, aardrijkskunde etc.

Hieronder volgt een opsomming van enkele thema's die in de Nederlandse lessen aan bod komen/ zijn gekomen:

Groep	PYP units	Onderwerpen Nederlandse les
kleuters (K3, K4, INF) NB. De thema's van de kleuters wisselen elk jaar, omdat de kleuters gedeeltelijk samen les hebben en dus aan hetzelfde thema werken.	Our school Life in the Garden Celebrations/ Going Places Light and Dark My Family and my Friends Behind the Mask Caring for the environment	school onder andere bloembollenvelden (Keukenhof), tuinieren verschillende feesten/ vervoersmiddelen licht en donker familie en vrienden (Jip en Janneke) Carnaval kunst (onder andere van Nederlandse schilders)
groep 3 (grade 1)	Let's Play Weather People at Work My World Animal Habitats Inside out	Onder andere Oud-Hollandse spelletjes weerproject van Huisje Boompje Beestje beroepen Nederland/België in de wereld (waar kom je vandaan?) Dieren
groep 4 (grade 2)	We are what we eat Staging a Play Cities of the World Transport Systems Life Cycles Materials	Voedselproject van Huisje Boompje Beestje film maken (script schrijven en uitvoeren) steden in Nederland en België vervoersproject van Huisje Boompje Beestje (o.a. fiets) stamboom maken

groep 5 (grade 3)	Be Aware of Air Getting Along Journeys of Exploration Water for Life Being creatieve Pulling together	experimenten met lucht NederLAND IN ZICHT: Samen lachen, samen huilen Schilders uit de Gouden Eeuw De Verenigde Oost-Indische Compagnie Nederland waterland (o.a. polders) De Watersnoodramp
groep 6 (grade 4)	Legacies Ecosystems Sharing Stories Human Body Settlements Machines	NederLAND IN ZICHT: Romeinen in Nederland De Waddenzee Project over Annie M.G. Schmidt Project over het menselijk lichaam NederLAND IN ZICHT: Ridders, kloosters en steden Nederlandse/ Belgische uitvindingen
groep 7 (grade 5)	Lighting up the World Invaders and Settlers Harmony and Discord Children's Rights Leaders and Citizens	Project over de zon Nederlandse/ Belgische koloniën Project over Vincent van Gogh Kinderrechten + kinderarbeid in Nederland (Kinderwetje van Houten) Project Derde Kamer der Staten Generaal

Naast de projecten die zijn gekoppeld aan de *Units of Inquiry* in de klas/groep, wordt er ook aandacht besteed aan feestdagen en andere onderwerpen uit de Nederlandse geschiedenis en cultuur, onder andere de Tweede Wereldoorlog (rond Dodenherdenking en Bevrijdingsdag), Kinderboekenweek, Koningsdag, Sinterklaas, Carnaval, Elfstedentocht, etc.

Verder komen in de groepen 5, 6 en 7 de Nederlandse topografie aan bod. Verder streven wij ernaar steeds op de hoogte te zijn van de laatste actualiteiten in Nederland. Mochten er Belgische leerlingen in de klas zijn, dan leren zij de Belgische topografie en houdt de leerkracht de Belgische actualiteiten in de gaten om deze met de Belgische leerlingen te behandelen.

Naast de cultuurlessen tijdens de reguliere lessen, vinden er jaarlijks verschillende culturele activiteiten plaats, zowel in de weekenden, samen met de naschoolse leerlingen, als extra culturele activiteiten op ICS. Enkele voorbeelden hiervan zijn: Kinderboekenweek, Koningsdag, schaatsen, EK of WK-les, schrijversbezoek, et cetera.

Veel van deze activiteiten worden samen met *Secondary School* georganiseerd om de basisschool en het voortgezet onderwijs met elkaar te verweven. Zo werden bijvoorbeeld de Kinderverkiezingen zowel in het primair als in het voortgezet onderwijs georganiseerd en hebben de leerlingen van zowel primair als in het voortgezet onderwijs tijdens de Kinderboekenweek aan een workshop striptekenen deelgenomen.

Voor de invulling van ons cultuuronderwijs zijn onze banden met de Nederlandse basisschool in Madrid Hof der Lage Landen, en met de Nederlandse ambassade en Vlaamse Vertegenwoordiging ook erg belangrijk. Veel culturele activiteiten worden samen met de Nederlandse basisschool georganiseerd, onder andere Koningsdag. Wij streven ernaar om de goede samenwerking met de Nederlandse ambassade, de Vlaamse Vertegenwoordiging en de Nederlandse basisschool de komende jaren in stand te houden.

4.1.11 Het volgen van de ontwikkeling

Leerlingenzorg algemeen

Bij ons op school wordt voor de voortgangstoetsing gebruik gemaakt van methodegebonden toetsing. Het beoordelen van de prestaties is hierbij vooral een middel, om te zien wat de leerling van de lessen opsteekt om hem bij zijn leerproces optimaal te kunnen ondersteunen. Daarnaast is er sprake van methode-onafhankelijke toetsing. Hierbij ligt de nadruk op de beoordeling van de leerprestaties. Er wordt gekeken of de leerdoelen bereikt zijn, tussentijds of aan het einde van een onderwijsperiode. Daarvoor worden bij voorkeur genormeerde toetsen gebruikt zoals de toetsen uit het CITO leerlingvolgsysteem. De toetsen hebben met name een signalerende functie.

Preventieve zorg vindt plaats door de inschatting van de Nederlandse taalvaardigheid van leerlingen. Om te beginnen vindt bij binnenkomst met behulp van het intakeformulier (zie bijlagen) een uitgebreide intake plaats, waarbij de NTC richting van de leerling wordt bepaald, en vervolgens leerdoelen worden vastgesteld. (zie ook paragraaf 4.5 Leerlingen aannamebeleid) We bespreken deze met de ouders, om wederzijdse verwachtingen op elkaar af te kunnen stemmen.

Voor elke NTC richting zijn doelen gesteld en met behulp van signaleringstoetsen wordt in de loop van het leerproces nagegaan of de leerlingen deze doelen halen.

Curatieve zorg betreft doorgaans de groep leerlingen die moeite heeft om de vastgestelde doelen te halen. Bijstelling van het programma is dan noodzakelijk. In dat geval verricht de leerkracht en/of de orthopedagoog van de ICS nader onderzoek en wordt er door de orthopedagoog een handlingsplan opgesteld, in samenwerking met de leerkracht, om dit vervolgens in de klas uit te voeren. Ook kinderen die opvallend hoger presteren dan de norm, krijgen een op onderdelen aangepast programma.

In de zorg voor leerlingen worden in het algemeen vier fasen onderscheiden:

1. Signaleren/opsporen van risicoleerlingen;
2. Diagnosticeren/doen van nader onderzoek;
3. Remediëren/speciale begeleiding;
4. Evalueren van die speciale begeleiding.

In de volgende paragrafen volgt een beschrijving van de concretisering van deze fasen bij ons op school.

Signaleren/opsporen van risicoleerlingen

We hanteren het volgende toetschema, dat is opgesteld overeenkomstig aanwijzingen in de handleidingen:

Toetsoverzicht voor NTC Richting 1 en 2

Leerstofgebied	Toetspakket Cito	Groep
Taal	Taal voor kleuters nieuw	1 en 2
Leesbegrippen	Begrippentoets	2 (3 indien nodig)
Spelling	SVS/ LOVS Spelling	3 t/m 8
Woordenschat	Woordenschat en Leeswoordenschat/ LOVS Woordenschat	3 t/m 8
Technisch lezen	AVI en DMT nieuw	3 t/m 8
Begrijpend lezen	Begrijpend Lezen/ LOVS Begrijpend lezen	3 t/m 8

Een methode-onafhankelijke toets brengt de opbrengst van het onderwijs in beeld. Daarom moet een leerling worden getoetst op het niveau waarop hij les krijgt. NTC Richting 1 kinderen zijn daarin vergelijkbaar met de Nederlandse situatie. Voor NTC Richting 2 kinderen zal meestal gelden dat een toets van één of twee jaar lager (dan leeftijdsgenoten in Nederland) wordt afgenomen.

Naast de toetsen van het CITO leerlingvolgsysteem nemen de leerlingen in groep 8 ook deel aan de Eindtoets Basisonderwijs en aan de Toets Basisvaardigheden.

Inmiddels werken wij al een aantal jaren met het digitale leerlingvolgsysteem van Parnassys voor de registratie van toetsresultaten. Naast de snellere verwerking van toetsresultaten biedt het programma ook de mogelijkheid tot het kunnen uitdraaien van leerling rapporten en groepsoverzichten.

Diagnosticeren/doen van nader onderzoek

Wij diagnosticeren de leerlingen die in de toetsen van het CITO leerlingvolgsysteem een D of E scoren (in de nieuwe toetsen IV of V).

Taaldomein	Toets	Groep	NTC richting
------------	-------	-------	--------------

Taalontwikkeling	Taaltoets Alle Kinderen	1 t/m 4	R1, R2
Woordenschat	Taaltoets Alle Kinderen	1 t/m 4	R1, R2
Technisch lezen	Deelvaardigheden Aanvankelijk lezen, Struiksma en v/d Leij	2 t/m 5	R1, R2
	Klepel	4 t/m 8	R1, R2
Aanvankelijk lezen	Grafemetoets Toets voor auditieve synthese Toets voor auditieve analyse Fonemendictee	3	R1, R2
Begrijpend lezen	DLE Toets begrijpend lezen	4 t/m 8	R1, R2
Spelling	PI woorddictee	3 t/m 8	R1, R2

Voor bepaalde toetsen (onder andere Spelling en Taal voor Kleuters) kan er ook worden gediagnosticeerd met behulp van de analyseformulieren van het CITO leerlingvolgsysteem. Voor spelling wordt voor alle leerlingen (ook de leerlingen die een A, B of C (I, II of III) scoren) een analyseformulier ingevuld, zodat alle leerlingen steeds gericht kunnen werken aan de spellingcategorieën waarmee ze nog moeite hebben.

Indien nodig kunnen ouders voor verdere diagnostisering ook worden doorverwezen naar Stichting NOB. Het beleid van ICS is dat ouders van leerlingen die worden doorverwezen naar de 'Learning Support Department' meestal worden geadviseerd om hun kind te laten testen in de moedertaal.

Als een leerkracht zich zorgen maakt over de vorderingen van een leerling, wordt de leerling altijd besproken met alle betrokken leerkrachten en wordt er, in het geval van Nederlandstalige leerlingen, bij de leerkracht Nederlands nagevraagd hoe de leerling zich ontwikkelt in de moedertaal.

Remediëren/speciale begeleiding

Voor leerlingen die op D-niveau presteren is het afhankelijk van de uitkomsten van de diagnose of de leerkracht besluit om de informatie in de leerlingbespreking met de klassenleerkracht en/of orthopedagoog van ICS in te brengen. Leerlingen die op E-niveau presteren komen altijd in de leerlingbespreking aan de orde.

Indien blijkt dat naar aanleiding van de verzamelde informatie een handelingsplan noodzakelijk is, bespreken we deze informatie in een leerlingbespreking. In of naar aanleiding van de leerlingbespreking stellen we de diagnose vast, als uitgangspunt van het handelingsplan. Als een handelingsplan wordt opgesteld, wordt dit meegedeeld aan de ouders.

Een handelingsplan kan worden opgesteld door de orthopedagoog van ICS (dan geldt het handelingsplan zowel voor de klas/groep als voor de Nederlandse lessen) of door de leerkracht Nederlands (als het een probleem betreft dat specifiek is voor de Nederlandse taalontwikkeling; zie bijlagen).

In het handelingsplan staat aangegeven wat de vraagstelling is, welke leerdoelen gesteld worden voor een vooraf vastgestelde periode, met welke middelen en werkwijzen dit bereikt wordt en hoe dit georganiseerd wordt. De uitvoering van dit handelingsplan geschiedt in principe door de leerkracht in de groep en eventueel gedeeltelijk thuis door de ouders. Een handelingsplan bestrijkt in de meeste gevallen een periode van zes weken en kan na evaluatie verlengd worden.

In plaats van (of naast) individuele handelingsplannen wordt er als dit mogelijk is ook met handelingsplannen voor een groep(je) leerlingen gewerkt.

Evalueren van die speciale begeleiding

Systematische toetsing en observatie vinden wij van belang om de ontwikkeling van de kinderen bij te houden en te beoordelen. Door een eventuele aanpassing van het onderwijsprogramma kan dit zo goed mogelijk op het kind worden afgestemd. Voor NTC Richting 1 en 2 speelt de vergelijking met leeftijdgenoten in Nederland een belangrijke rol. De klassikale toetsgegevens worden bewaard in het digitale

leerlingvolgsysteem, en de ontwikkeling van de leerlingen wordt regelmatig bekeken en besproken, ook samen met de leerlingen.

In het geval dat speciale begeleiding nodig is, wordt er, na een van tevoren vastgestelde periode, gekeken of de speciale begeleiding effect heeft gehad en of voortzetting van speciale begeleiding wenselijk is. Dit kan in bepaalde gevallen in samenspraak gaan met medewerkers van Stichting NOB. Handlingsplannen en de evaluatie(s) hiervan worden bewaard in het leerlingdossier van ICS en/of van de orthopedagoog.

4.2 NTC binnen ICS Secondary onderwijs

Ons Nederlandse programma voor het Voortgezet Onderwijs op de ICS wordt vanaf schooljaar 2016-2017 helaas niet meer in de dagelijkse lessen geïntegreerd aangeboden. De ICS heeft, vanwege sterk verminderde aantallen Nederlandse leerlingen en het wegvallen door de subsidie besloten Nederlands op eenzelfde manier aan te bieden als andere talen, namelijk via hun eigen "mother tongue program". Dit betekent dat Secondary leerlingen de Nederlandse lessen als een soort extra curriculaire activiteit kunnen volgen, tegen betaling (een uitzondering is gemaakt voor de leerlingen die tot nu toe het geïntegreerde programma volgden; zij mogen het Nederlandse "mother tongue program" volgen zonder hier apart voor te betalen).

Het wegvallen van het geïntegreerde programma op secondary, betekent dat wij als NTC school nu niets meer te maken hebben met de Nederlandse lessen die op ICS secondary worden gegeven. Dit hoofdstuk zal daarom verder niet meer in ons schoolplan en de jaarlijkse schoolgids aan bod komen.

4.3 Naschools Primair en Voortgezet onderwijs

4.3.1 Doelstellingen

Onze onderwijskundige doelen zijn gebaseerd op de kwaliteitscriteria die de Nederlandse overheid hanteert en op de criteria die wij zelf hanteren, uitgaande van onze visie.

Voor de komende vier jaar hanteren we de volgende kwaliteitscriteria:

- Voldoen aan de kerndoelen primair onderwijs
- Voldoen aan de algemene onderwijsdoelen en de vakspecifieke kerndoelen voor het voortgezet onderwijs, zoals geformuleerd door de Nederlandse overheid

Het NTC onderwijs heeft als doelstelling om aan te sluiten bij het onderwijs in Nederland, zodat leerlingen bij terugkeer naar Nederland zoveel mogelijk aansluiting vinden in het Nederlandse onderwijs. Wij richten ons op toewerken naar de kerndoelen zoals deze geformuleerd zijn voor de deelvaardigheden van de Nederlandse taal.

4.3.2 Omgaan met verschillen

Onze naschoolse leerlingen komen uit zeer verschillende taalsituaties. Voor sommigen is dit hun eerste verblijf in het buitenland; zij hebben in Nederland of België basisonderwijs gevolgd. Veel leerlingen hebben nooit in Nederland of België gewoond; zij hebben geen Nederlandstalig basisonderwijs genoten, maar wel hebben zij soms eerder onderwijs in de Nederlandse taal gevolgd via een NTC locatie of via afstandsonderwijs. De meeste leerlingen wonen permanent in Spanje en volgen dagonderwijs op een Spaanse school. Het merendeel van onze leerlingen heeft slechts één Nederlandstalige ouder, waardoor de dominante taal thuis niet het Nederlands is. De voertaal thuis is meestal Spaans, soms Engels.

Wij onderscheiden drie NTC richtingen voor het primair onderwijs:

NTC Richting 1

Ons NTC onderwijs heeft in deze situatie als doelstelling aan te sluiten bij het onderwijs in Nederland. Wij richten ons op het toewerken naar de kerndoelen zoals deze geformuleerd zijn voor de deelvaardigheden van de Nederlandse taal (zie bijlagen) en de tussendoelen zoals geformuleerd voor de verschillende jaargroepen. De leerlingen hebben hetzelfde niveau Nederlands als hun leeftijdsgenoten in Nederland.

NTC Richting 2

Wanneer een van de ouders Nederlands spreekt met het kind en de taal van de andere ouder samenvalt met de dagschooltaal (of een andere taal), heeft de leerling te maken met twee talen. Het Nederlands zal vaak niet de dominante taal zijn binnen het gezin. Ons onderwijs streeft ernaar de kerndoelen zoals deze geformuleerd zijn voor de deelvaardigheden van de Nederlandse taal en de tussendoelen zoals geformuleerd voor de verschillende jaargroepen met maximaal een achterstand van twee jaar te bereiken.

Omdat de startsituatie anders is, is veelal in de lagere leerjaren gebruik van aanvullende leermiddelen en didactiek noodzakelijk.

Bij het maken van lesplanningen voor NTC Richting 2 kinderen is de meertaligheidsproblematiek nadrukkelijk aanwezig; het kind groeit op met twee of meer talen. Extra aandacht wordt besteed aan auditieve aspecten, Nederlandse klanktekenkoppeling, het (voortgezet) lezen, de spelling en woordenschatuitbreiding. Het bepalen van de lesinhoud in deze situatie hangt af van het niveau van Nederlandse taalbeheersing. Indien nodig worden additionele leermiddelen en didactiek toegepast, waarbij het bereiken van de kerndoelen (zie bijlagen) richtinggevend zal zijn bij het bepalen van de onderwijshoud.

NTC Richting 3

Nederlands als vreemde taal: bijbrengen van basale kennis Nederlands. De achterstand op leeftijdsgenoten in Nederland is meer dan twee jaar. Het gaat om kinderen die nog niet of nauwelijks Nederlands spreken en dit als nieuwe taal moeten aanleren. Op dit ogenblik wordt deze richting alleen aangeboden in de kleutergroepen van de DMG en bij uitzondering in enkele gevallen in de kleutergroepen van ICS. Onze doelstelling is dat deze kinderen uiteindelijk het niveau van een Richting 2 leerling bereiken en als Richting 2 leerling kunnen instromen in groep 3.

Wij onderscheiden ook drie NTC Richtingen (drie doelen) voor het voortgezet onderwijs:

Op dit moment hebben wij geen voortgezet onderwijsleerlingen. Het lijkt erop dat in schooljaar 2017-2018 dit wel het geval zal zijn. Indien er genoeg animo is om een groep te starten dan zullen wij schooljaar 2016-2017 gebruiken om de mogelijkheden te onderzoeken om dit daadwerkelijk aan te kunnen bieden.

Doel 1

Aansluiten bij voortgezet onderwijs in Nederland: gericht op terugkeer in het Nederlands onderwijs. Toewerken naar kerndoelen van de onderbouw (jaar 1, 2 en 3) en exameneisen vmbo, havo of vwo van de Nederlandse taal en cultuur. Zowel de actieve als de passieve taalvaardigheden worden ontwikkeld en gestimuleerd. Onderwijs bereidt voor op de klas- en lesorganisatie in het huidige Nederlandse onderwijs. Het programma kan afgesloten worden met een Staatsexamen Nederlands vmbo, havo of vwo.

Doel 2

Behalen van internationaal certificaat of diploma, zoals CNaVT, IB of IGCSE. Gericht op doorstroom naar hbo of universitair onderwijs in Nederland, Vlaanderen of internationaal vervolgonderwijs. Het CNaVT (Educatief Startbekwaam) maakt het mogelijk om aan een hogeschool of universiteit te gaan studeren. Het IB (Dutch A) geeft kans toelating op universitair niveau.

Doel 3

Bijhouden van het Nederlands: bereiken van zo hoog mogelijk niveau van mondelinge taalvaardigheid. Kerndoelen worden op afstand gevolgd. Deze kinderen zullen thuis Nederlands spreken, maar een andere taal zal dominant zijn. Het Staatsexamen NT2 en het CNaVT (maatschappelijk informeel en maatschappelijk formeel) behoren voor deze doelgroep tot de examenmogelijkheden.

De verschillen bij het onderwijsaanbod voor de verschillende NTC richtingen liggen vooral op het gebied van de leerstofinhoud en ordening van de leerstof. Er bestaat verschil in de accenten die op de verschillende deelgebieden worden gelegd, de volgorde waarin bepaalde leerstof wordt aangeboden en uiteraard het beginniveau van de leerstof. Zo moet bij NTC Richting 2 en 3 leerlingen veel meer aandacht besteed worden aan woordenschat en mondelinge taalvaardigheid dan bij NTC Richting 1 leerlingen. Begrijpend luisteren moet in het NTC Richting 2 en 3 onderwijs een nog belangrijker plaats innemen dan in het onderwijs aan NTC Richting 1 leerlingen. Daar zal het spelling- en stelonderwijs weer een belangrijker accent krijgen.

Uitgaande van de verschillende NTC Richtingen worden de doelstellingen voor het taal- en leesonderwijs nader omschreven. Met name bij het opstellen van de onderwijshoud komt de complexiteit van ons NTC onderwijs naar voren: Hoe creëren we voldoende taalgebruik situaties die motiverend voor de leerlingen zijn,

terwijl we toch voldoen aan de gestelde doelstellingen? Een gedegen voorbereiding, zowel didactisch en organisatorisch als wat betreft de keuze van materialen vinden wij noodzakelijk om kwalitatief goed werk te leveren. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat we doublures met het dagonderwijs willen voorkomen. Wij richten ons met name op de doelstellingen met betrekking tot het taal- en leesonderwijs, die op de dagschool niet aan bod komen.

Voor alle leerlingen geldt dat het onderwijs Nederlands erop gericht is dat de leerlingen:

- taal kunnen gebruiken als communicatiemiddel in verschillende situaties;
- taal receptief en productief, mondeling en schriftelijk kunnen gebruiken in informele en formele situaties;
- de gebruiksmogelijkheden van taal kunnen waarderen door gevoel te ontwikkelen voor effectieve communicatie en door plezier te beleven aan communicatieve situaties;
- gebruik kunnen maken van verschillende soorten informatiesystemen en bronnen;
- een kritisch inzicht ontwikkelen met betrekking tot de formele en communicatieve mogelijkheden van taal;
- inzicht verwerven in de rol en het belang van taal voor maatschappelijk functioneren;
- hun moedertaal behouden en ontwikkelen en het contact onderhouden met hun eigen cultuur;
- open staan voor de verscheidenheid van andere talen, culturen, leefwijzen en individuen en leren hiervoor respect en waardering op te brengen;
- hun creativiteit kunnen ontwikkelen.

In de afgelopen jaren hebben wij ons beziggehouden met de invulling van adaptief onderwijs en in de komende vier jaar willen wij dat voortzetten. Bij onze invulling van het begrip adaptief onderwijs leggen wij het accent op het scheppen van een pedagogisch klimaat dat kinderen vertrouwt, ondersteunt en uitdaagt.

Binnen onze NTC school hebben wij te maken met heterogene groepen waarbinnen niveaoverschillen bestaan. Door middel van gedifferentieerde instructie en goed klassenmanagement proberen wij tegemoet te komen aan de verschillen. Klassenmanagement heeft niet alleen tot doel het managen van de groep als geheel, maar het accent ligt op het organiseren van zinvolle leermomenten voor alle kinderen.

Binnen onze school wordt gebruik gemaakt van gedifferentieerde instructie. Dit is een mix van klassikale instructie, instructie in kleinere groepen en individuele instructie. In verband met de kleine groepen vinden er kleine groepsactiviteiten plaats, ofwel wordt er individueel gewerkt. Een aantal activiteiten, zoals bijvoorbeeld startactiviteiten, mondelinge vaardigheidsactiviteiten en culturele activiteiten lenen zich goed voor een klassikale instructie, waarna in de verwerkingsfase gedifferentieerd gaat worden.

Factoren die onderdeel uitmaken van ons klassenmanagement zijn: de inrichting van de klas, het stimuleren en faciliteren van het zelfstandig werken en het gebruik maken van coöperatieve werkvormen. Er kan te allen tijde apart instructie gegeven worden; De klassenindeling en de groeps grootte lenen zich daar gemakkelijk voor. Verder zorgen we ervoor dat leerlingen materialen die ze nodig hebben, gemakkelijk kunnen pakken zonder andere kinderen te storen.

Het zelfstandig werken wordt gestimuleerd zodat de leerkracht rustig instructie kan geven aan andere groepjes. Hiervoor zijn de volgende aspecten onmisbaar:

- vooraf instructie gericht op het zelfstandig werken;
- regels en routines; het nakomen van afgesproken regels is van belang;
- leerlingen verantwoordelijk maken voor het eigen leren. Dit kan onder andere door het werken met een taakblad, vooraf aangeven wat leerlingen kunnen doen bij moeilijkheden, leerlingen zelf werk laten controleren, leerlingen laten samenwerken;
- uitdagende betekenisvolle opdrachten die niet te moeilijk, maar ook niet te gemakkelijk zijn;
- een positieve houding van de leerkracht wanneer de kinderen zelf initiatieven en verantwoordelijkheid nemen.

4.3.3 Interactief onderwijs

Tijdens de lessen wordt er veel gebruik gemaakt van coöperatieve werkvormen. Hierbij werken de leerlingen in kleine groepjes op een gestructureerde manier samen aan één opdracht. Essentieel is dat de opdracht zo

wordt geformuleerd dat de leerlingen wel samen móeten werken om succesvol te zijn. Hierbij worden duidelijke regels gehanteerd.

4.3.4 Inzet van ICT

Op de dagscholen van onze leerlingen worden al ICT vaardigheden aangeleerd. Tijdens de Nederlandse lessen wordt er daarom niet apart aandacht besteed aan het aanleren van ICT vaardigheden. Wel maakt de computer deel uit van het lesprogramma door middel van. educatieve software (deze software kunnen de kinderen ook lenen uit de bibliotheek), internet (onder andere webpaden, beeldbank schooltelevisie en het opzoeken van informatie), schooltelevisie en digitale prentenboeken.

Verder wordt er gebruik gemaakt van een digitaal systeem voor de bibliotheek te weten Librarything, en van het digitale leerlingvolgsysteem Parnassys voor het registreren van leerlingvorderingen.

Woensdaglocatie: Colegio Caude

Vrijwel alle lokalen beschikken over een beamer met digibord, waardoor ICT in de groep ingezet kan worden als instructiemiddel, onder andere bij het projecteren van digitale woordmuren voor het woordenschatonderwijs, het tonen van digitale prentenboeken en het inzetten van digitale timers bij coöperatieve werkvormen.

Donderdaglocatie: ICS

Alle lokalen beschikken over een beamer, waardoor ICT in de groep ingezet kan worden als instructiemiddel, onder andere bij het projecteren van digitale woordmuren voor het woordenschatonderwijs, het tonen van digitale prentenboeken en het inzetten van digitale timers bij coöperatieve werkvormen.

Zaterdaglocatie: Hof der Lage Landen

Vrijwel alle lokalen beschikken over een beamer met digibord. Wij hopen gebruik van deze borden te mogen maken per schooljaar 2016/2017, zodat ICT in de groep ingezet kan worden als instructiemiddel, onder andere bij het projecteren van digitale woordmuren voor het woordenschatonderwijs, het tonen van digitale prentenboeken en het inzetten van digitale timers bij coöperatieve werkvormen.

4.3.5 Onderwijstijd

Wij zorgen ervoor dat er voldoende tijd is voor leerlingen om zich het leerstofaanbod eigen te maken. Daarnaast hebben wij, om het NTC onderwijs succesvol te kunnen laten verlopen, als richtlijn een minimum aantal gewenste onderwijsuren van honderdtwintig uren per jaar, dat wordt aangevuld met huiswerk van maximaal één uur per week. De leerlingen krijgen wekelijks twee uur en drie kwartier Nederlandse les en nemen daarnaast deel aan onze culturele activiteiten, die verspreid over het schooljaar in de weekenden worden georganiseerd.

Deze tijd zien wij als een centrale schakel tussen het leerstofaanbod dat de leerkracht in de klas verzorgt en de resultaten die leerlingen behalen. Wij realiseren ons dat kinderen in Nederland - met acht uur taalonderwijs per week - al moeite hebben de kerndoelen Nederlandse taal te halen: Het behalen van de kerndoelen in circa drie uur per week door NTC leerlingen noodzaakt ons in ieder geval tot het optimaliseren en maximaliseren van de schaarse onderwijstijd en tot het stellen van leerstofprioriteiten.

De feitelijke onderwijstijd maximaliseren wij door het treffen van de volgende maatregelen:

- onze locatie voert een actief beleid om onnodig verlies van deze schaarse onderwijstijd tegen te gaan: Wij zorgen ervoor dat de lessen op tijd beginnen, gaan ordeverstoringen tegen en doen er alles aan om lesuitval te voorkomen. De leertijd breiden we uit door het geven van huiswerk van maximaal één uur per week;
- wij houden de tijd voor niet-onderwijsinhoudelijke zaken – klassenmanagement, administratie, organisatie – tijdens de les zo beperkt mogelijk;
- absentie wordt bijgehouden en vermeldt in het rapport. Indien nodig wordt de absentie besproken met de ouders.

De netto onderwijstijd optimaliseren wij door onderwijs op maat en door in kleine groepjes les te geven van maximaal twaalf leerlingen per groep. Leerlingen met extra onderwijsbehoeften krijgen zo extra leertijd.

De beperkte tijd die ons ter beschikking staat, noodzaakt ons ook tot het stellen van prioriteiten in de aan te bieden leerstof: Welke leerstofinhoud moet zeker wél en welke moet in mindere mate aan bod komen in onze taallessen. Het hangt vooral ook van het onderwijs op de dagscholen af hoe het precieze leerstofaanbod in de Nederlandse les vorm krijgt. Is dat onderwijs bijvoorbeeld zodanig dat voor deelgebieden ook de Nederlandse kerndoelen worden bereikt, dan hoeft er tijdens de Nederlandse les aan die deelgebieden minder aandacht te worden besteed.

4.3.6 Onderwijsaanbod

Ons NTC onderwijs heeft als doelstelling om aan te sluiten bij het taalonderwijs in Nederland en België, zodat kinderen bij terugkeer naar Nederland of België, zoveel als mogelijk, aansluiting vinden in het Nederlandstalige onderwijs. Wij richten ons op toewerken naar de kerndoelen zoals deze geformuleerd zijn voor de deelvaardigheden van de Nederlandse taal. Wij onderscheiden spreken en luisteren, lezen, schrijven (stellen) en taalbeschouwing.

Het onderwijs in de Nederlandse taal is er op gericht dat de leerlingen:

- Vaardigheden ontwikkelen waarmee ze de Nederlandse taal doelmatig gebruiken in situaties die zich in het dagelijks leven voordoen.
- Kennis en inzicht verwerven omtrent betekenis, gebruik en vorm van de taal.
- Plezier hebben of houden in het gebruiken en beschouwen van de taal.

Het taalaanbod

In de groepen 1 en 2 wordt er gewerkt aan de hand van thema's. In groep 3 t/m 8 met Taal Actief 3 (taal, spelling en woordenschat).

NTC Richting 1 en 2 basisonderwijs

Groepen 1 en 2	Thema's en BAK-woordenlijst
Leerlijn	Lesprogramma
Spreken en luisteren	De kinderen luisteren naar en leren veel van verhaaltjes, versjes en liedjes. Er wordt veel aandacht besteed aan de spraakontwikkeling en articulatie. Er wordt aandacht besteed aan rijm en andere vormkenmerken en taalbewustzijn; herkennen van verhaalstructuur, kunnen benoemen van hoofdpersonen, het navertellen van een verhaal. Oorzaak - gevolg situaties komen aan bod.
Woordenschat	Woordenschat wordt aangeleerd naar aanleiding schoolbrede thema's. De woorden zijn gebaseerd op de BAK-woordenlijst. De kinderen krijgen ook koelkastwoorden mee naar huis.
Beginnende geletterdheid	Zij leren zinnen, woorden en klanken te onderscheiden. Auditieve oefeningen: rijm, auditieve analyse en synthese De kinderen maken gebruik van de bibliotheek en krijgen zo een interesse voor het geschreven woord. Klankteken- koppeling komt ook aan bod met de letter van de week.

NTC Richting1 en 2 basisonderwijs

Groep 3	Taal Actief
Leerlijn	Lesprogramma
Spreken en luisteren	De leerlingen stellen elkaar vragen en proberen deze te beantwoorden. Omdat het leesproces hier heel belangrijk is, analyseren de leerlingen verhalen, proberen verhalen af te maken en analyseren hoofd - en bijzaken.
Woordenschat	Woordenschat wordt uitgebreid via de woorden van Taal Actief.

Technisch lezen	Aanvankelijk lezen t/m het lezen van alle klankzuivere woorden van het MKM-type en voortgezet aanvankelijk lezen.
Begrijpend lezen	Het achterhalen van woord-, zins- en tekstbetekenis, toepassen van leesstrategieën, soorten teksten, motieven van schrijvers en lezers.
Stellen	De kinderen mogen vrij schrijven, teksten verzinnen bij verhalen en plaatjes en ze leren om gebeurtenissen te omschrijven.
Spelling	Correct spellen van eenlettergrepige, klankzuivere woorden.
Taalbeschouwing	Het besef van de waarde van geschreven materiaal als communicatiemiddel. Er wordt aandacht besteed aan de verschillende soorten teksten, bijvoorbeeld handleidingen, spelregels, maar ook de diverse talen die op school gesproken worden.

NTC Richting 1 en 2 basisonderwijs

Groepen 4 t/m 8	Taal Actief 3 (taal en spelling) Woordenschatlijn Taal Actief 3
Leerlijn	Lesprogramma
Spreeken en luisteren	De kinderen moeten een eenvoudig gesprek kunnen voeren aan de hand van een opdracht. Ze moeten hoofd - en bijzaken kunnen onderscheiden, leren van het mondeling samenvatten van een tekst, leren iets uit te leggen, leren spreken voor een groep, een interview voorbereiden en uitvoeren, verdedigen van een standpunt, beargumenteren en het samenvatten van een betoog.
Woordenschat	Er wordt aandacht besteed aan systematisch woordenschatonderwijs via de didactiek van Verhallen met behulp van de woordenschatlijn van Taal Actief 3 en Nieuwsbegrip.
Technisch lezen	Voortgezet technisch lezen t/m AVI Plus: Bibliotheekboeken in de klas en thuis. Indien nodig extra instructie en oefening met behulp van de leesbladen van Luc Koning.
Begrijpend lezen	De kinderen oefenen in begrijpend lezen en studerend lezen. Ze leren te werken met schema's. Boekpromotie is erg belangrijk. Auteurs kennen en mening kunnen geven over een boek. Onderscheiden van verschillende doelen om te lezen: mening geven, informatie overbrengen, instructie of als vrijetijdsbesteding. Een tekst samenvatten door verbanden te leggen en hoofd - en bijzaken te onderscheiden. Boeken worden gelezen en er worden boekverslagen gemaakt en de themaverhalen uit de taalmethodes worden besproken, evenals de nieuwsverhalen van Nieuwsbegrip.
Stellen	De kinderen leren niet alleen hun eigen ervaringen weer te geven, maar ook korte dialogen, gedichten en brieven te schrijven. Verzamelen en ordenen van informatie voordat daadwerkelijk geschreven wordt is erg belangrijk. Aandacht voor verzorging en presentatie: opbouw, alinea's en lay-out. In de hogere groepen wordt er gewerkt aan het schrijven van verschillende tekstsoorten en is er steeds meer aandacht voor de schrijfdoelen en het toespitsen van een tekst op de lezer. De kinderen werken aan stelopdrachten tijdens de taallessen en af en toe worden er ook stukjes geschreven.
Spelling	Wat betreft de spelling wordt er vanuit gegaan dat eenlettergrepige woorden beheerst worden en wordt er gewerkt met niet-klankzuivere woorden en steeds moeilijkere langere woorden. Er is veel aandacht voor het begrijpen en kunnen toepassen van de verschillende spellingregels. Vanaf groep 7 nemen lessen in werkwoordspelling een belangrijke plaats in binnen het spellingonderwijs.

Taalbeschouwing	<p>Verdieping van het besef van de waarde van geschreven materiaal als communicatiemiddel. Er wordt aandacht besteed aan de verschillende soorten teksten, bijvoorbeeld handleidingen, spelregels.</p> <p>Aandacht voor de opbouw van verschillende teksten.</p> <p>Naar aanleiding van een tekst oorzaak - gevolg en middel - doel kunnen afleiden.</p> <p>Inzicht krijgen in de opbouw van woorden/zinnen/teksten in Nederlandse taal, gebruik van vraagwoorden, voorzetsels, synoniemen, samenstellingen, plaatsbepalingen, vraagzinnen.</p> <p>Spreekwoorden en gezegden worden geïntroduceerd. Woordvolgorde in de zinnen komt aan bod. De woordenschat wordt uitgebreid door te werken met synoniemen, homoniemen en de overtreffende trap.</p> <p>Taal - en denkrelaties worden verder uitgediept. Associëren komt aan de orde.</p> <p>Omschrijvingen leren geven.</p> <p>Ontleden in onderwerp en persoonsvorm en gezegde. Tevens taalkundig ontleden bijvoeglijk naamwoord, zelfstandig naamwoord, voorzetsel, lidwoord, persoonlijk voornaamwoord en telwoord.</p>
-----------------	--

NTC Richting 3 basisonderwijs

Groepen 1 en 2	Thema's en BAK-lijst
Leerlijn	Lesprogramma
Spreeken en luisteren	<p>De kinderen luisteren naar en leren veel van verhaaltjes, versjes en liedjes. Taalbewustzijn; herkennen van verhaalstructuur, kunnen benoemen van hoofdpersonen, het navertellen van een kort verhaaltje.</p> <p>Er wordt veel aandacht besteed aan de spraakontwikkeling en articulatie vooral met betrekking tot de klanken die specifiek voor de Nederlandse taal zijn.</p> <p>Ze leren zinnen, woorden en klanken te onderscheiden.</p> <p>De kinderen maken gebruik van de bibliotheek en krijgen zo een interesse voor het geschreven woord.</p> <p>Beheersen van belangrijke taalfuncties waarmee de leerling in situaties op school en daarbuiten in aanraking komt. Daarvoor moet hij de meest frequente woorden die gangbaar zijn in dergelijke situaties beheersen.</p> <p>Beheersing Nederlandse klanken</p> <p>Er wordt aandacht besteed aan rijm.</p>
Woordenschat	<p>Woordenschat wordt aangeleerd naar aanleiding van thema's, met woorden van de BAK-lijst zowel passief als actief. De nadruk ligt op passieve woordenschatverwerving.</p> <p>De kinderen krijgen ook koelkastwoorden mee naar huis.</p>

Sinds schooljaar 2015/2016 werken de leerkrachten vakoverstijgend. Vakoverstijgend onderwijs is onderwijs waarbij verschillende vakken samenvallen binnen één centraal thema. Kennis en vaardigheden die bij het ene vak wordt opgedaan kunnen binnen een ander vak toegepast worden. Tevens werken wij in thema's: elke acht weken beginnen alle leerlingen aan een nieuw thema, en werken hiermee naar een eindproduct toe. Wij beseffen dat dit veel creativiteit van de leerkrachten vergt, maar wij zien sinds implementatie van het toepassen van vakoverstijgend onderwijs, dat de leerlingen met meer plezier naar de les komen. Om deze reden willen wij dan ook niet met een nieuwe methode gaan beginnen.

Tevens zien wij een verschuiving in onze leerling populatie. Onze populatie neigt meer naar Richting 3. Wij zullen schooljaar 2016-2017 dan ook benutten om ons te oriënteren op mogelijk nieuwe methodes of didactiek die wij kunnen inzetten voor deze leerlingen.

De R3 leerlingen worden op dit moment met de gangbare toetsen getoetst, maar omdat dit te weinig handelingsaanwijzingen voor de leerkrachten oplevert beraadt het team zich over andere manieren om de leerresultaten van de R3 leerlingen te monitoren. Schooljaar 2016-2017 zal hier ook in het teken van staan.

Woordenschatonderwijs

Voor NTC kinderen geldt over het algemeen dat ze een kleinere Nederlandse woordenschat hebben, omdat ze minder en in minder verschillende situaties geconfronteerd worden met de Nederlandse taal.

Het is van groot belang om in het onderwijsaanbod en didactiek hiermee rekening te houden. Om een taal goed te spreken en te begrijpen is voldoende kennis van woorden nodig. Dit gaat om het aantal woorden, maar zeker ook over de betekenisaspecten (het concept) van een woord, ook wel diepe woordkennis genoemd. Als er sprake is van tekorten in de woordkennis, zal een leerling minder profiteren van een les. Dit zal tot gevolg hebben dat een kind nog grotere tekorten in woordkennis zal krijgen. Om deze vicieuze cirkel te doorbreken is gerichte aandacht op woordenschatuitbreiding van groot belang.

We willen een onderwijssituatie creëren, gericht op het vergroten van het Nederlandse taalaanbod, zowel in kwantiteit als in kwaliteit.

In ons onderwijskundig handelen streven we ernaar te voldoen aan de volgende criteria:

1. De leerkracht maakt gebruik van de momenteel richtinggevende didactiek van M. Verhallen en hanteert de volgende didactische cyclus:
 - a. selecteren/voorbewerken;
 - b. semantiseren (uitleggen);
 - c. consolideren (oefenen);
 - d. controleren.
2. Er wordt gewerkt met leermiddelen die voldoen aan de juiste didactiek. Dat wil onder andere zeggen: thematisch geordend, voldoende herhaling en visuele ondersteuning.
3. Registratie: De leerkracht registreert de aangeboden thema's en de daarbij behorende woorden en gaat ook na of deze lesstof beheerst wordt.
4. Er worden woordleerstrategieën aangeleerd zodat leerlingen zichzelf ook nieuwe woorden kunnen aanleren en hun concepten van bekende woorden kunnen uitbreiden; het woordveld neemt een centrale plaats in als didactisch hulpmiddel.
5. Zowel intentionele als incidentele woordleersituaties worden gebruikt.
6. De leerkracht heeft kennis van woordenschatonderwijs.
7. De mondelinge activiteiten liggen in de lijn van het thema van het woordenschatonderwijs.

De groepen 4 t/m 8 werken met de woordenschatlijn van Taal Actief 3, die al is opgezet volgens de didactiek van M. Verhallen, en met Nieuwsbegrip. Vrijwel alle leerkrachten hebben deelgenomen aan de cursus 'Met Woorden in de Weer' van M. Verhallen. Het is nog steeds van belang dat alle leerkrachten de kans krijgen de cursus 'Met Woorden in de Weer' te volgen en dat er in de teamvergaderingen tijd wordt ingepland om samen het woordenschatonderwijs te evalueren en bij te stellen. In schooljaar 2015/2016 zijn wij begonnen met een pilot van Nieuwsbegrip XL. Als deze pilot succesvol blijkt, gaan wij kijken naar de aanschaf van deze methode.

4.3.7 Cultuuronderwijs

De lessen Nederlandse en Belgische cultuur beogen het in stand houden en versterken van de verbondenheid met deze cultuur, om een succesvolle terugkeer naar Nederland of België te bevorderen. De cultuurlessen worden gegeven ter ondersteuning van en als aanvulling op de Nederlandse taallessen.

Tijdens de Nederlandse lessen wordt er aandacht besteed aan feestdagen en andere onderwerpen uit de Nederlandse geschiedenis en cultuur, onder andere de Tweede Wereldoorlog (rond Dodenherdenking en Bevrijdingsdag), Kinderboekenweek, Koningsdag, Sinterklaas, Carnaval, Elfstedentocht.

We streven er naar steeds op de hoogte te zijn van de laatste actualiteiten in Nederland. Dit doen wij onder meer door met Nieuwsbegrip te werken: een online methode die lessen maakt op basis van het nieuws. Ook wordt er tijdens de lessen veel gebruik gemaakt van schooltelevisieprogramma's als Koekeloere, Huisje Boompje Beestje, Nieuws uit de Natuur, SchoolTV-Weekjournaal, Klokhuis en Vroeger & Zo.

Naast de cultuurlessen tijdens de reguliere lessen, vinden er jaarlijks verschillende culturele activiteiten plaats, zoals: Sinterklaas, paasviering, Koningsdag, schaatsen (Elfstedentocht), Belgische dag, Kinderboekenweek en andere.

Voor de invulling van ons cultuuronderwijs zijn onze banden met de Nederlandse basisschool in Madrid, Hof der Lage Landen, en met de Nederlandse ambassade en Vlaamse Vertegenwoordiging erg belangrijk. De ambassade betreft beide scholen bij culturele activiteiten. Sommige culturele activiteiten worden samen met de Nederlandse basisschool georganiseerd als bijvoorbeeld. . Wij streven ernaar om de goede samenwerking met de Nederlandse ambassade, de Vlaamse Vertegenwoordiging en de Nederlandse basisschool de komende jaren in stand te houden.

4.3.8 Het volgen van de ontwikkeling

Leerlingenzorg algemeen

Voor de voortgangstoetsing wordt gebruik gemaakt van methodegebonden toetsing. Het beoordelen van de prestaties is hierbij vooral een middel, om te zien wat de leerling van de lessen opsteekt om hem bij zijn leerproces optimaal te kunnen ondersteunen. Daarnaast is er sprake van methode-onafhankelijke toetsing. Hierbij ligt de nadruk op de beoordeling van de leerprestaties. Er wordt gekeken of de leerdoelen bereikt zijn, tussentijds of aan het einde van een onderwijsperiode. Daarvoor worden bij voorkeur genormeerde toetsen gebruikt zoals de toetsen uit het CITO-leerlingvolgsysteem. De toetsen hebben met name een signalerende functie.

Preventieve zorg vindt plaats door de inschatting van de Nederlandse taalvaardigheid van leerlingen.

Om te beginnen vindt bij binnenkomst met behulp van het intakeformulier (zie bijlagen) een uitgebreide intake plaats, waarbij de NTC richting van de leerling wordt bepaald, en vervolgens leerdoelen worden vastgesteld. (zie paragraaf 4.5 Leerlingen aannamebeleid) Wij bespreken deze met de ouders, om wederzijdse verwachtingen op elkaar af te kunnen stemmen.

Voor elke NTC richting zijn doelen gesteld en met behulp van signaleringstoetsen wordt in de loop van het leerproces nagegaan of de leerlingen deze doelen halen.

Curatieve zorg betreft doorgaans de groep leerlingen die moeite heeft om de vastgestelde doelen te halen. Bijstelling van het programma is dan noodzakelijk. In dat geval verricht de leerkracht nader onderzoek en wordt er een handelingsplan opgesteld, om dit vervolgens in de klas uit te voeren. Ook kinderen die opvallend hoger presteren dan de norm, krijgen een op onderdelen aangepast programma.

In de zorg voor leerlingen worden in het algemeen vier fasen onderscheiden:

1. signaleren/opsporen van risicoleerlingen;
2. diagnosticeren/doen van nader onderzoek;
3. remediëren/speciale begeleiding;
4. evalueren van die speciale begeleiding.

In de volgende paragrafen volgt een beschrijving van de concretisering van deze fasen bij ons op school.

Signaleren/opsporen van risicoleerlingen

Wij hanteren het volgende toetschema, dat is opgesteld overeenkomstig aanwijzingen in de handleidingen:

Toetsoverzicht voor NTC Richting 1 en 2

Leerstofgebied	Toetspakket Cito	Groep
Taal	Taal voor kleuters nieuw	1 en 2
Leesbegrippen	Begrippentoets	2 (3 indien nodig)
Spelling	SVS/ LOVS Spelling	3 t/m 8
Woordenschat	Woordenschat en Leeswoordenschat/ LOVS Woordenschat	5 t/m 8

Technisch lezen	AVI en DMT nieuw	3 t/m 8
Begrijpend lezen	Begrijpend Lezen/ LOVS Begrijpend lezen	3 t/m 8

Toetsoverzicht voor NTC Richting 3

Leerstofgebied	Toetspakket Cito	Groep
Taal	Taaltoets Alle Kinderen	1 en 2

Een methode-onafhankelijke toets brengt de opbrengst van het onderwijs in beeld. Daarom moet een leerling worden getoetst op het niveau waarop hij les krijgt. NTC Richting 1 kinderen zijn daarin vergelijkbaar met de Nederlandse situatie. Voor NTC Richting 2 kinderen, zal meestal gelden dat een toets van één of twee jaar lager (dan leeftijdsgenoten in Nederland) wordt afgenomen.

Naast de toetsen van het CITO leerlingvolgsysteem nemen de leerlingen in groep 8 desgewenst ook deel aan de Eindtoets Basisonderwijs en aan de Toets Basisvaardigheden.

Ook heeft de NTC coördinator, vanwege de groei van ons naschools programma, sinds schooljaar 2015-2016 een aparte aanstelling gekregen. De werkzaamheden van de NTC coördinator worden niet meer in combinatie met het geïntegreerde programma op de ICS gedaan.

De coördinator is verantwoordelijk voor het plannen van alle toetsen van het leerlingvolgsysteem. De leerkrachten nemen de toetsen af, met behulp van de coördinator en indien nodig een ouder. De coördinator is ook verantwoordelijk voor het verwerken van de toetsresultaten in het digitale leerlingvolgsysteem en voor het vaststellen, en eventueel uitvoeren (in overleg met de betreffende NTC leerkracht), van extra begeleiding van leerlingen die dit nodig hebben (remedial teaching), zowel met individuele leerlingen als met groepjes leerlingen. Doordat de coördinator de NTC leerkrachten hiermee kan bijstaan, zijn er meer mogelijkheden voor goede begeleiding van onze leerlingen en vergroten we de kwaliteit van onze NTC lessen.

Diagnosticeren/doen van nader onderzoek

Taaldomein	Toets	Groep	NTC-richting
Taalontwikkeling	Taaltoets Alle Kinderen	1 t/m 4	R1, R2, R3
Woordenschat	Taaltoets Alle Kinderen	1 t/m 4	R1, R2, R3
Technisch lezen	Deelvaardigheden Aanvankelijk lezen, Struiksmā en v/d Leij	2 t/m 5	R1, R2
	Klepel	4 t/m 8	R1, R2, R3 wanneer mogelijk
Aanvankelijk lezen	Grafementoets Toets voor auditieve synthese Toets voor auditieve analyse Fonemendictee	3	R1, R2, R3
Begrijpend lezen	DLE Toets begrijpend lezen	4 t/m 8	R1, R2
Spelling	PI woorddictee	3 t/m 8	R1, R2

Voor bepaalde toetsen (onder andere Spelling en Taal voor Kleuters) kan er ook worden gediagnosticeerd met behulp van de analyseformulieren van het CITO leerlingvolgsysteem. Voor spelling wordt voor alle leerlingen (ook de leerlingen die een I, II of III scoren) een analyseformulier ingevuld, zodat alle leerlingen steeds gericht kunnen werken aan de spellingcategorieën waarmee ze nog moeite hebben.

Indien nodig kunnen ouders voor verdere diagnostisering ook worden doorverwezen naar Stichting NOB en/of kan er contact worden opgenomen met de dagschool van de leerling.

Remediëren of speciale begeleiding

Indien blijkt dat naar aanleiding van de verzamelde informatie een handelingsplan noodzakelijk is, bespreken we deze informatie tijdens een leerlingbespreking. In of naar aanleiding van de leerlingbespreking stellen we de diagnose vast, als uitgangspunt van het handelingsplan. Als een handelingsplan wordt opgesteld, wordt dit meegedeeld aan de ouders.

In het handelingsplan staat aangegeven wat de vraagstelling is, welke leerdoelen gesteld worden voor een vooraf vastgestelde periode, met welke middelen en werkwijzen dit bereikt wordt en hoe dit georganiseerd wordt. De uitvoering van dit handelingsplan geschiedt in principe door de leerkracht in de groep met gedeeltelijke ondersteuning thuis door de ouders. Een handelingsplan bestrijkt in de meeste gevallen een periode van zes weken en kan na evaluatie verlengd worden.

In plaats van (of naast) individuele handelingsplannen wordt er als dit mogelijk is ook met handelingsplannen voor een groep(je) leerlingen gewerkt.

Evalueren van die speciale begeleiding

Systematische toetsing en observatie is van belang om de ontwikkeling van de kinderen bij te houden en te beoordelen. Door een eventuele aanpassing van het onderwijsprogramma kan dit zo goed mogelijk op het kind worden afgestemd. Voor NTC Richting 1 en 2 speelt de vergelijking met leeftijdgenoten in Nederland een belangrijke rol. De klassikale toetsgegevens worden bewaard in het digitale leerlingvolgsysteem en de ontwikkeling van de leerlingen wordt regelmatig bekeken en besproken, ook samen met de leerlingen.

In het geval dat speciale begeleiding nodig is, wordt er, na een van tevoren vastgestelde periode, gekeken of de speciale begeleiding effect heeft gehad en of voortzetting van speciale begeleiding wenselijk is. Dit kan in bepaalde gevallen in samenspraak gaan met medewerkers van Stichting NOB. Handelingsplannen en de evaluatie(s) hiervan worden bewaard in het leerling dossier.

4.4 Volwassenenonderwijs

Op verzoek van enkele Spaanstalige ouders van onze leerlingen, zijn we in oktober 2016 gestart met Nederlandse lessen aan volwassenen. Dit is een pilot en bij voldoende animo zullen we een volwassengroep blijven houden.

Het voordeel van deze lessen is dat onze leerlingen thuis meer met de Nederlandse taal in aanraking komen indien hun vader/moeder de taal ook wil leren. Deze lessen zouden worden gegeven door een bevoegde leerkracht die al eerder ervaring heeft opgedaan met het geven van Nederlandse lessen aan anderstaligen. Wij zouden tijdens deze lessen gebruik maken van een NT2-methode uit Nederland en de lessen worden volledig door de deelnemers bekostigd, er wordt geen subsidie voor gebruikt.

5 Schoolorganisatie en ondersteunende processen

5.1 Juridische en fiscale organisatie

De NTC locatie wordt vanuit een Nederlandse stichting bestuurd. De stichting is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Den Haag. De stichting drijft geen onderneming en heeft geen winstoogmerk. Er zijn geen leerkrachten in dienst van de stichting, wel bestaan er overeenkomsten van opdracht. De stichting is gelet op de frequentie waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd niet inhoudingsplichtig voor Nederlandse en Spaanse fiscale wetgeving. De leerkrachten ontvangen een vergoeding voor de verrichte werkzaamheden, er bestaat geen vast dienstverband. De verantwoordelijkheid voor de afdracht van belasting en sociale premies berust bij de leerkracht. In verband met het ontbreken van een onderneming behoeft in Nederland geen aangifte voor de vennootschapsbelasting te worden gedaan. De stichting heeft Nederlandse rechtspersoonlijkheid. Gelet op de geringe omvang van de school is de weg van een Spaanse rechtspersoonlijkheid, zoals een S.A. of een Asociación, niet bewandeld en daar is voor een goede en correcte uitvoering van de werkzaamheden ook geen noodzaak toe. De stichting heeft geen Spaans fiscaal nummer (CIF/NIF) en doet geen fiscale aangifte in Spanje.

5.2 Bestuurlijke organisatie

Het bestuur van NTC Madrid is een beleidsbepalend bestuur; dat wil zeggen dat het bestuur de hoofdlijnen van het financieel, onderwijskundig en personeelsbeleid bepaalt. De voorbereiding en de uitvoering van het onderwijskundig beleid is de taak van de coördinator en de leerkrachten. De controle hierop vindt plaats door het bestuur.

Het bestuur bestaat tenminste uit een voorzitter, een secretaris, een penningmeester en twee leden die o.a. de culturele activiteiten coördineren.

Er wordt vijf a zes keer per jaar vergaderd door het bestuur en tenminste tweemaal per jaar is de coördinator hierbij uitgenodigd. Na elke vergadering wordt contact opgenomen met de coördinator en de docent(en) op ICS om hen bij te praten over de zaken die voor hen van belang zijn en die in de bestuursvergadering aan bod zijn gekomen.

Door wijzigingen in het bestuurlijke apparaat van ICS en door het sterk verminderde leerlingaantallen, loopt het contact met ICS momenteel ietwat stroef.

In februari 2013 is er een Letter of Intent getekend met ICS voor de schooljaren 2012-2013 t/m 2016-2017. In deze Letter of Intent is helder vastgelegd hoe de verantwoordelijkheden verdeeld zijn tussen ICS als werkgever van de leerkrachten en het NTC bestuur als kwaliteitsverantwoordelijke.

Voor het gebruik van ICS als locatie voor de naschoolse lessen is geen mandaatbesluit getekend; jaarlijks komen ICS en NTC een vergoeding voor het gebruik van de leslokalen overeen. Operationele zaken worden door de coördinator met ICS overlegd.

5.3 Personeelsbeleid

De leerkrachten hebben een zogenaamde "Overeenkomst van opdracht" met de stichting NTC. Daarin staan de gemaakte afspraken. De overeenkomst verwijst naar een functieprofiel waarin de taken en verantwoordelijkheden van de leerkrachten staan verwoord.

Alle leerkrachten hebben de mogelijkheid om jaarlijks deel te nemen aan bijscholingsdagen van de Stichting NOB, op kosten van de NTC locatie, mits zij het daarop volgende schooljaar ook voor de NTC locatie blijven werken. Nu de NOB ook het professionaliseringstraject aanbiedt voor onbevoegde leerkrachten is besloten dat de leerkrachten die daarvan gebruik willen maken, dat kunnen doen op kosten van de NTC locatie.

Alleen in het geval dat een leerkracht vertrekt binnen 4 jaar na de start van de opleiding, wordt een (gedeeltelijke) terugbetaling gevorderd.

Jaarlijks vinden er functioneringsgesprekken plaats tussen de coördinator en de leerkrachten, met desgewenst een afgevaardigde van het bestuur erbij.

Onze NTC locatie heeft een vaste fulltime leerkracht voor de primary leerlingen van ICS. Tevens biedt onze NTC locatie ook deze docent aan op onze kosten naar de bijscholing van de NOB te gaan.

Daarnaast is er sinds januari 2015 een vaste overeenkomst met een coördinator voor de naschoolse locaties.

Het docententeam voor de buitenschoolse leerlingen bestaat uit ongeveer 9 leerkrachten en een aantal vaste vervangers. Tevens zijn er diverse ouders die het voorleesmoment aan het begin van de les voor hun rekening nemen.

5.4 Financieel beleid

5.4.1 Inleiding

NTC Madrid verzorgt al jaren met veel succes lessen in de Nederlandse taal en cultuur op ICS, sinds de derde periode van 2014/2015 op het Hof der Lage Landen en sinds de eerste periode van 2015/2016 op het Colegio Caude.

5.4.2 Inkomsten NTC Madrid

De belangrijkste inkomsten van NTC Madrid bestaan uit de subsidie van de NOB en de les gelden van de kinderen aan het naschoolse onderwijs. Dit zijn de primaire inkomsten van de stichting en in principe dekken deze alle kosten van de stichting. Het schooljaar 2016-2017 is echter het laatste jaar met subsidie van de NOB, na dit schooljaar moet de stichting verder zonder deze subsidie die in het schooljaar 2015-2016 nog goed was voor ongeveer 27% van de inkomsten.

Voor het onderwijs in de Nederlandse taal en cultuur als onderdeel van het dagonderwijs betalen ouders van ICS leerlingen geen extra les geld. De vergoeding daarvoor wordt geacht in het schoolgeld te zijn begrepen.

In het schooljaar 2010/2011 bedroeg het les geld voor het naschoolse onderwijs € 480,00 per jaar, dit was 20% hoger dan het les geld gedurende de jaren ervoor. In het laatste schooljaar van het vorige Schoolplan bedroeg het les geld voor het naschoolse onderwijs € 550,00. Er wordt sinds 2015/2016 een korting van 15% verleend aan ouders die drie of meer kinderen op het naschoolse onderwijs hebben.

De stichting ontvangt nagenoeg geen secundaire inkomsten, zoals overige subsidies, sponsoring en donaties. Incidenteel ontving de stichting een subsidie vanuit de Nederlandse Ambassade, maar dit is de afgelopen jaren niet meer gebeurd. De stichting zoekt niet actief naar sponsoring. Wel vraagt NTC Madrid alle ouders jaarlijks om een vrijwillige bijdrage van € 100,00 per kind, maar de opbrengst daarvan varieert.

Vanwege het wegvallen van de subsidie van de NOB is een verdere verhoging van het les geld en de ouderbijdrage noodzakelijk om de balans in evenwicht te houden. Op basis van de leerlingenaantallen, klasse groottes, vergoedingen van de docenten en coördinator en huisvestingskosten zoals deze op het moment van schrijven van dit Schoolplan bekend zijn, is de verwachting dat het les geld in de komende jaren naar € 700,00 per kind en per jaar verhoogd zal moeten worden en de vrijwillige bijdrage naar 150 € per kind en per jaar.

5.4.3 Uitgaven NTC Madrid

De belangrijkste uitgaven van NTC Madrid bestaan uit de huisvestingskosten en de vergoedingen aan de leerkrachten en coördinator en in mindere mate uit de leermiddelen en cursussen van de docenten.

In voorgaande jaren viel de bijdrage aan ICS uiteen in een aandeel in de loonkosten van de leerkracht in het primaire onderwijs (gerelateerd aan het aantal ICS leerlingen waarvoor subsidie werd ontvangen) en de vergoeding voor het gebruik van de lokalen van ICS en de daaraan verbonden kosten en diensten. Ook aan

het Hof der Lage Landen en het Colegio Caude wordt een vergoeding voor het gebruik van de lokalen en de daaraan verbonden kosten en diensten betaald.

Voor de leermiddelen wordt voldoende geld uitgetrokken, mede afhankelijk van de wensen van de leerkrachten.

Aan de docenten wordt de mogelijkheid geboden deel te nemen aan de cursussen die elke zomer door NOB worden georganiseerd. De kosten voor de cursussen (inclusief verblijfskosten) en van de vliegtickets (met een maximum) worden door de stichting betaald.

De overige uitgaven van de stichting hebben betrekking op de culturele activiteiten van de school. De daarvoor benodigde financiële middelen zijn gering, terwijl er ook geen bijdrage van de ouders wordt gevraagd. De stichting signaleert de wens van de gezinnen om gezamenlijk aandacht te besteden aan typische Nederlandse en Vlaamse feesten en gebeurtenissen en speelt daarop in.

Het bestuur bepaalt een bestemming voor de ontvangen vrijwillige ouderbijdragen.

5.4.4 Vergoedingsbeleid

De leerkrachten van het naschools onderwijs ontvangen een maandelijkse vergoeding gedurende de 10 maanden dat er les wordt gegeven. Vanwege de groei in locaties en leerlingen is in 2014-2015 besloten om gebruik te gaan maken van de diensten van een coördinator, welke een maandelijkse vergoeding ontvangt, ook tijdens de maanden dat er geen les wordt gegeven.

De maandelijkse vergoeding voor alle leerkrachten is met ingang van januari 2011 substantieel verhoogd, mede gelet op de extra taken die de verdere professionalisering hadden voortgebracht en de daaraan verbonden extra tijd. Gezien de aangekondigde stopzetting van de subsidie van het NOB en de daardoor nieuw ontstane financiële situatie van de stichting is het in de afgelopen jaren niet mogelijk geweest de vergoeding verder te verhogen.

In de begroting wordt rekening gehouden met extra vergoedingen in verband met vervanging wegens ziekte of zwangerschap. Indien de inkomsten van de stichting dit toelaten heeft het bestuur de mogelijkheid een extra vergoeding toe te kennen.

De stichting streeft naar een niveau van de vergoedingen voor de docenten en coördinator in lijn met de normen van het NOB.

NTC Madrid besteedt veel aandacht aan opleiding. Alle leerkrachten worden in de gelegenheid gesteld om de door NOB aangeboden bijscholingstrajecten te volgen. De stichting tracht ook beginnende leerkrachten aan zich te binden door hen de noodzakelijke opleidingen, zoals een bekwaamheidstraject, aan te bieden.

5.4.5 Actuele financiële situatie

De algemene financiële situatie van de stichting is gezond. Door de groei van het aantal leerlingen, in het naschools onderwijs als gevolg van het openen van de tweede en derde locatie en door de recente lesgeldverhoging zijn de inkomsten gestegen en is het mogelijk geweest de tweede en derde locatie te openen én een coördinator aan te stellen zonder belangrijke verliezen te lijden. Er zijn geen achterstanden en er hoefden ook geen lesgelden te worden afgeschreven. De ouders worden tijdig gevraagd het lesgeld over te maken en worden daar zo nodig aan herinnerd. De stichting heeft de subsidieaanvraag altijd stipt op tijd ingediend.

De stichting heeft ten tijde van de totstandkoming van dit meerjarenplan een financiële buffer van ruim € 60.000. Dit bedrag is ongeveer anderhalf maal het lesgeld van alle Naschoolse leerlingen. Het is niet nodig een grotere buffer te vormen en gedurende de komende jaren kan bij het zoeken naar een nieuwe balans tussen inkomsten en uitgaven naar een kleinere buffer toe worden gewerkt.

Aan de uitgavenkant is de stichting behoudend, in lijn met eerdere jaren. Voorrang wordt verleend aan leermiddelen en een adequaat vergoedingenpakket voor de leerkrachten en de coördinator. Bij het zoeken naar de tweede en derde locatie zijn de huisvestingskosten een belangrijk criterium geweest.

De penningmeester legt periodiek verantwoording af over de financiële situatie. Hij rapporteert aan het bestuur over de liquiditeitspositie van de stichting en voorziet het bestuur van prognoses en de resultaten tot op dat moment. Conform de eisen van het NOB is in het schooljaar 2010-2011 een kascommissaris aangesteld die de financiële administratie controleert en daarvan verslag doet.

Nagenoeg alle financiële beslissingen worden door minimaal twee bestuursleden genomen. Belangrijke financiële beslissingen, zoals over verhoging van vergoedingen, worden door het gehele bestuur genomen.

5.5 Aannamebeleid leerlingen

Uitgangspunt bij het aannemen van nieuwe leerlingen is dat Stichting NTC Madrid als doel heeft taalonderwijs aan te bieden aan alle geïnteresseerde Nederlandstalige kinderen in Madrid. Dat betekent echter niet dat iedereen op elk moment kan worden toegelaten. Om de kwaliteit van de huidige onderwijsactiviteiten te kunnen garanderen is het wel degelijk nodig een bepaald basisniveau van de Nederlandse taal te eisen van nieuwe bovenbouw leerlingen. Het kan dus voorkomen dat een kind niet toegelaten kan worden tot het NTC onderwijs en eerst nog middels privé lessen Nederlands moet worden bijgespijkerd.

Dit aannamebeleid is geformuleerd voor de naschoolse lessen. Voor de ICS leerlingen die het geïntegreerde Nederlandse onderwijs willen volgen geldt dat zij Nederlands als (gedeelde) moedertaal moeten hebben, waardoor zij sowieso al Nederlands moeten spreken om hiervoor in aanmerking te kunnen komen. Richting 3 leerlingen komen op het geïntegreerde onderwijs per definitie dus niet voor.

Wanneer ouders informatie aanvragen of hun kind aanmelden bij de NTC locatie, vindt altijd eerst een intakegesprek plaats. Dit gesprek wordt gevoerd door de coördinator. Aan de ouders wordt gevraagd informatie te verstrekken van de vorige school van hun kind, indien hun kind elders eerder Nederlandse lessen heeft gevolgd. Bovendien zullen leerlingen eerst twee proefflessen meedraaien, voordat de nieuwe leerling daadwerkelijk wordt aangenomen.

De naschoolse lessen staan open voor alle kinderen van 3 t/m 18 die de Nederlandse of Belgische nationaliteit bezitten én voor NTC Richting 1 en 2-leerlingen die de nationaliteit van een ander EU-land bezitten (zie subsidiebeleid NOB 2011). In principe worden leerlingen aangenomen die één of twee Nederlandstalige ouders hebben, maar ook leerlingen van anderstalige ouders die langere tijd in Nederland Nederlandstalig onderwijs hebben gevolgd kunnen worden aangenomen.

NTC Madrid neemt Richting 3 leerlingen (in de meeste gevallen leerlingen met zowel één Spaanse als één Nederlandse ouder die thuis hoofdzakelijk Spaans spreken) zonder problemen aan in de onderbouw, mits de actuele groepsgroottes het toelaten. Diverse niveaus binnen een klas vragen om verdergaande differentiatie, hetgeen dan ook een speerpunt is (zie hoofdstuk 5.3). Vanaf groep drie is een minimale kennis van de Nederlandse taal vereist om de kwaliteit van de lessen in de vervolgjaren te kunnen waarborgen.

Voor alle leerlingen geldt dat de coördinator, eventueel na overleg met de leerkracht van de betreffende groep en/of na afname van enkele toetsen, beslist of het kind in aanmerking kan komen om de lessen te volgen en in welke groep het kind geplaatst wordt.

Bij de naschoolse lessen geldt een maximale groepsgrootte van twaalf leerlingen per docent. Het kan daardoor voorkomen dat er voor sommige groepen een wachtlijst gehanteerd wordt.

5.6 Leerlingen absentiebeleid

Uitgangspunt voor het absentiebeleid voor het geïntegreerde onderwijs is dat ICS het beleid formuleert en uitvoert voor wat betreft de ICS leerlingen.

Het absentiebeleid voor de buitenschoolse lessen is de verantwoordelijkheid van NTC Madrid.

Ons absentiebeleid heeft primair als doel het bewaken en bevorderen van de kwaliteit van het onderwijs. Het verplicht aantal uren is 120 per jaar, onderverdeeld in 100 uren voor taal- en 20 voor cultuuronderwijs. De culturele activiteiten van NTC Madrid vormen een onderdeel van het aantal beoogde lessen, waardoor aanwezigheid bij de activiteiten sterk gewenst is.

In geval van absentie is tijdig afmelden bij de coördinator verplicht. Bij absentie is het de verantwoordelijkheid van de leerling en de ouder om de gemiste stof in te halen. De leerling of ouder dient zelf aan de betreffende leerkracht te vragen wat de gemiste stof is en hoe deze ingehaald kan worden.

NTC Madrid beschouwt een absentie van meer dan 25 uur voor het taalonderwijs en meer dan 10 uur voor het cultuuronderwijs als een onacceptabel niveau van absentie. Uiteraard bestaan er uitzonderingen, zoals langdurige ziekte.

Bij een geconstateerd onacceptabel niveau van absentie kan de leerkracht in overleg met de coördinator een leerling de doorstroming naar een volgende groep ontzeggen. In het uiterste geval kan er worden besloten om de leerling de verdere toegang tot het NTC onderwijs te ontzeggen.

Dit absentiebeleid vormt een onderdeel van dit schoolplan, maar wordt daarnaast ook aan de ouders gecommuniceerd via de jaarlijkse schoolgids en een expliciete mail van de coördinator.

5.7 Huisvesting

De school bevindt zich tot op heden in de omstandigheid dat er zowel voor de dagschoolleerlingen als voor de naschoolse leerlingen gebruik gemaakt kan worden van de gebouwen van ICS, als ook voor culturele activiteiten zoals de Sinterklaasviering. Door uitbreiden van de naschoolse groepen wordt nu les gegeven op nog twee andere locaties, te weten Het Hof der Lage Landen (HdLL) en Colegio Caude.

5.8 Veiligheidsbeleid

Het veiligheidsbeleid van het NTC valt onder de bevoegdheden van de locaties waar les gegeven wordt. De NTC bespreekt met iedere locatie apart

5.9 Klachtenbeleid

Bij klachten, problemen, en vragen kunnen ouders rechtstreeks contact opnemen met de bevoegde leerkracht. Mochten de ouders daarmee nog niet tevreden zijn, dan kunnen zij contact opnemen met het bestuur. Zowel leerkracht als bestuur zal proberen de vragen of klachten zo goed mogelijk te beantwoorden en af te handelen.

Het Bestuur kan voor de behandeling van een ingediende klacht advies vragen aan de klachtencommissie van NOB.

5.10 Contacten

5.10.1 Contact met ouders

Contacten met ouders zijn erg belangrijk ter ondersteuning van het Nederlands leren. De betrokkenheid van de ouders bij het NTC is groot. Het aantal leerlingen is niet zo groot, er is veel contact tussen de ouders en de leerkrachten. Het contact met de ouders wordt bevorderd door de organisatie van verschillende activiteiten:

- Informatieve bijeenkomst: Driemaal per jaar. Eerste moment is aan het begin van het schooljaar. Hierin wordt door het bestuur verslag gedaan van het beleid van het vorige schooljaar, stilgestaan bij het heden en ontwikkelingen in het komend schooljaar. Door de leerkrachten wordt uitleg gegeven over de inhoud van het lesprogramma. Tevens is het dé gelegenheid om welkom te heten aan de nieuwe ouders. Tijdens overige informatieavonden worden ouders over verschillende actuele onderwerpen ingelicht. Door toenemende differentiatie binnen de klassen, is het van belang met de ouders kort te sluiten wat de verwachtingen zijn van de te behalen resultaten. Dit zal een vast onderdeel worden van het naschoolse programma.
- Culturele activiteiten: Activiteiten voor leerlingen en ouders die buiten de lestijden plaatsvinden, zoals Koningsdag, Sinterklaas en de Elfstedentocht. Deze activiteiten maken deel uit van het totaal aantal aangeboden lessen, zoals eerder toegelicht werd.
- Eenmaal per jaar krijgen de ouders van de ICS de gelegenheid de vorderingen van hun kinderen te bespreken met de leerkracht. Dit conform de planning van ICS. Voor de ouders van kinderen die naar het

naschools onderwijs gaan wordt er eenmaal per jaar een 10-minuten-gesprek gepland. Uiteraard is het ten alle tijden mogelijk om met de leerkracht een gesprek te plannen.

- Twee keer per jaar krijgen de leerlingen van het geïntegreerde programma een uitgebreid rapport mee naar huis. In schooljaar 2010-2011 is er een nieuw rapportformat ontwikkeld voor het primair onderwijs op ICS hetgeen is gebaseerd op de Scope and Sequence van het PYP en er is door ICS gekozen voor eenzelfde format voor alle talen (Engels, Spaans en Nederlands). Voor de rapporten van de naschoolse leerlingen wordt in het schooljaar 2016-2017 door het docententeam gewerkt aan een nieuw format.
- In het lesprogramma van de ICS leerlingen worden soms onderwerpen behandeld waarbij hulp van ouders wordt gevraagd. Zo is er voor Grade 1 een thema over beroepen waarbij ouders wordt gevraagd om iets over hun werk te komen vertellen.

5.10.2 Externe contacten

ICS

Aangezien de NTC Locatie geïntegreerd is binnen het curriculum van International College Spain, bestaan er nauwe banden met deze school. Er vindt regelmatig overleg plaats tussen het bestuur en het bevoegde gezag van de school. Door de eerder genoemde wijzigingen met betrekking tot het waarschijnlijk wegvallen van geïntegreerd onderwijs, zal deze relatie veranderen.

Nederlandse basisschool 'Hof der Lage Landen'

Samenwerking met het Hof der Lage Landen is intensief. Naast gebruik van de installaties om op zaterdag naschoolse activiteiten te organiseren, vindt ook regelmatig overleg plaats tussen de coördinator naschools onderwijs NTC en de directeur van de Hof der Lage Landen, en tussen besturen van beiden. Diverse activiteiten worden samen georganiseerd, zoals Koningsdag en bijscholing NOB. Er wordt waar mogelijk gekeken hoe door samenwerking het aanbod van Nederlandse les in de regio Madrid aantrekkelijk te maken en goed te organiseren (bijvoorbeeld aanbod onderwijs VO en volwassenonderwijs).

Colegio Caude

Met Colegio Caude, gelegen te Majadahonda, is een gebruikersovereenkomst gesloten om gebruik te mogen maken van de lokalen. De samenwerking verloopt goed.

Ambassades

Van oudsher is er een goede relatie tussen de NTC Locatie en de Nederlandse en Belgische ambassades. Deze relatie onderhouden blijft een continue proces.

Stichting Nederlands Onderwijs Buitenland (Stichting NOB)

Met deze stichting is een aantal keren per jaar contact. Ook bezoeken het bestuur en de leerkrachten regelmatig de website en volgen door NOB georganiseerde webinars om op de hoogte te zijn van de laatste ontwikkelingen in onderwijsland. De leerkrachten en bestuursleden volgen zo mogelijk en indien van toepassing de bijscholing van de NOB.

Netwerk van NTC Locaties Iberisch schiereiland.

Naar aanleiding van de veranderingen die zich de laatste jaren voordoen, zoals het wegvallen van subsidie, afnemen van aantal expats en daardoor afname van aantal dagschoolleerlingen en toename van aanbod naschoolse activiteiten, werd contact opgenomen met andere NTC locaties op het Iberisch schiereiland om na te gaan of zij deze veranderingen ook signaleren en hoe zij hiermee omgaan. Zoals te verwachten, blijkt dat de meeste NTC locaties dezelfde situatie doorstaan, en dat men zowel schriftelijk/telefonisch alsook door middel van conferentie hierover overleg heeft.

Voor zover mogelijk qua tijd en geld, deelt NTC Madrid hieraan mee.

6 Integrale zorg voor kwaliteit

6.1 Bepaling van de kwaliteit van de school

Om te bepalen waar de school staat hebben we ons onder andere gebaseerd op het Inspectierapport 2015, de zelfevaluatie van de vertrokken coördinator en bestuursvoorzitter, de ouderenquêtes van 2014 en 2016 en interne gesprekken tussen leerkrachten, ouders en bestuur.

In het Schoolplan is een SWOT analyse gemaakt en een evaluatie van de eerder gekozen verbeterpunten. Daarna volgt een overzicht van de hieruit voortvloeiende beleidsvoornemens voor de komende vijf jaar.

6.2 Sterkte- zwakteanalyse van NTC Madrid (2016)

<p>Sterktes (intern)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enthousiast team van leerkrachten • Goed inspectierapport (feb. 2015) • Positieve uitkomsten bij oudertevredenheidsonderzoeken • Aparte coördinator met duidelijk takenpakket die daar ook expliciet voor betaald wordt • Huidige financiële positie is goed met redelijke buffer, continuïteit op korte termijn is hiermee gewaarborgd • Aanbod buitenschoolse lessen op drie verschillende locaties en tijden • Groeiend aantal buitenschoolse leerlingen • Steeds verdergaande differentiatie binnen de naschoolse lessen • Heldere invulling huiswerkbeleid; maximaal 1 uur per week en wekelijkse huiswerkmail • Breed aanbod van cultuurdagen • Steeds grotere betrokkenheid ouders naschoolse leerlingen, onder andere door themapresentaties • Momenteel voldoende grote pool van Nederlandse docenten in Madrid • Het bieden van bijscholing aan alle docenten die dat wensen 	<p>Kansen (extern)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bekendheid NTC Madrid vergroten, met name ook bij de Vlaamse gemeenschap • Onderhouden van de relaties met de ambassades • Uitbreiding samenwerking met het Hof der Lage Landen • Continuering en uitbreiding van volwassenenonderwijs • Mogelijkheid tot uitbreiding buitenschoolse onderwijs met VO • Indien geïntegreerde lessen op ICS Primary wegvallen, kan de NTC wellicht een andere vorm van Nederlandse les bieden tijdens reguliere schooltijd
<p>Zwaktes (intern)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lesgeld als enige inkomstenbron nu subsidie is weggevallen • Het is nog onduidelijk of de kosten gedragen kunnen worden door onze stichting en daarmee is de continuïteit op middellange termijn onzeker • Geen financiële ruimte om docenten hogere vergoeding te bieden • Door veel ouders wordt het lesgeld als vrij hoog ervaren (niet i.v.m. andere talenscholen, maar wel i.v.m. bijv. sportactiviteit kinderen) • Weinig leerlingen op Colegio Caude • Moeilijk voldoende bestuursleden te vinden en bestuurlijke continuïteit te waarborgen • Culturele activiteiten worden niet altijd voldoende bezocht • Communicatie met ouders naschoolse leerlingen over de doelstellingen voor hun kind(eren) is nog onvoldoende 	<p>Bedreigingen (extern)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wegvallen leerlinggebonden subsidie • Onduidelijkheid vanuit NOB over eventuele algemene subsidie • Het wellicht stoppen van geïntegreerd onderwijs op de ICS en het daarmee naar alle waarschijnlijkheid kwijtraken van Nederlands lokaal op de ICS (hoofdoorzaak is sterke daling aantal Nederlands talige leerlingen op ICS) • Onduidelijkheid over het aantal leerlingen in de komende jaren • Grotere populatie NT3 leerlingen • Leerlingen die naar VO onderwijs gaan vallen weg aangezien wij dit momenteel niet aanbieden • Veel verloop in het docententeam, o.a. doordat docenten vaak tijdelijk in Madrid zijn en vanwege parttime karakter van ons werk

<ul style="list-style-type: none"> • Docenten ervaren een verhoogde werkdruk vanwege grotere niveau verschillen binnen groepen (oorzaak; bredere leerling populatie) 	
---	--

6.3 Evaluatie van eerder gekozen verbeterpunten

Speerpunt	Ondernomen acties	Resultaat
Het verhogen van de bekendheid van de NTC locaties in Madrid en binnen de internationale gemeenschap	NTC Madrid onder de aandacht gebracht via website, sociale media, informatie mails en aanwezigheid bij Koningsdag	Groter aantal leerlingen voor onze naschoolse lessen
Onderzoeken van mogelijkheden tot uitbreiding van de naschoolse lessen naar meer dan 1 locatie en tijdstip	Behoeftes onder huidige ouders en andere geïnteresseerden geïnventariseerd Twee nieuwe locaties en tijdstippen voor naschoolse les geopend	Uitbreiding aantal leerlingen en daarmee een verbeterde continuïteit
Maatregelen treffen om continuïteit te garanderen als subsidie wegvalt	Schoolgeld afgelopen jaren stapsgewijs omhoog gebracht en kosten, indien mogelijk, omlaag gebracht (o.a. bijdrage salaris primary docent ICS en uitgaven nieuwe lesmethodes). Op zoek gegaan naar andere inkomsten bronnen voor langere termijn.	Gat tussen inkomsten en uitgaven (na wegvallen subsidie) binnen de perken weten te houden. Nog geen succesvol resultaat m.b.t. andere inkomsten bronnen
Creëren van expliciete coördinator functie binnen onze NTC in plaats van dit bovenop de taken van de Primary docent van ICS te leggen	Benoemen van taken, weergeven van tijdsinspanning, bepalen van financiële beloning en sollicitatie (intern) opzetten	Aparte coördinator met duidelijk takenpakket en financiële vergoeding
Verhogen aantal Nederlandse leerlingen op de ICS	Ons geïntegreerde programma nog eens extra onder de aandacht gebracht bij Nederlandse bedrijven in Madrid en via de ambassades.	Geen succesvol resultaat
Opzetten volwassenen onderwijs	Animo voor volwassenen onderwijs onder de huidige NTC ouders geïnventariseerd. Kostenplaatje gemaakt, docent en locatie gezocht en pilot gestart.	Volwassenen onderwijs loopt sinds oktober 2016 op zaterdagochtend.

6.4 Formulering speerpunten komende jaren

Speerpunt	Voornemen	Resultaat
Het verder verhogen van de bekendheid van de NTC locaties in Madrid en binnen de internationale gemeenschap	Website, advertenties, sociale media, informatieverstrekking bij events	Groei aantal leerlingen
Niet teveel interen op onze financiële buffer. Of, in andere woorden: realiseren van een houdbaar financieel model.	Balans goed in de gaten houden en blijven letten op voldoende gevulde klassen en het vinden van	Financiële zekerheid en daarmee het garanderen van de continuïteit van onze stichting

	goedkopere locaties (al is dit laatste zeer lastig gebleken)	
Vormgeving hernieuwde samenwerking met ICS	Gesprek met de nieuwe directeur en tevens extra leerlingen werven	Een vorm van Nederlandse les op ICS behouden
Speerpunt	Voornemen	Resultaat
Groeiende groep NT3 leerlingen een plek geven binnen onze NTC locaties	Lessen dusdanig differentiëren dat ALLE leerlingen gemotiveerd blijven en tevens proberen het niveau zo snel mogelijk naar NT2 te tillen zodat kwaliteit van de lessen gewaarborgd blijft	Bieden van passend onderwijs aan zowel NT1 als NT2 als NT3 leerlingen
Doelstellingen voor naschoolse leerlingen, samen met hun ouders, bespreken en vastleggen	Ouders bewustmaken van de verschillende doelstellingen die mogelijk zijn (maar ook welke aandacht voor het Nederlands dat in de thuissituatie vraagt) en ze "verplichten" een keuze te maken	Helderheid over de verwachtingen en doelstellingen tussen ouders en docenten van de naschoolse lessen
Evaluatie en eventueel verdergaande differentiatie van de naschoolse lessen	Evaluatie met docenten en ouders en eventueel het toetsen van leerlingen?	Tevredenheid ouders verhogen & kwaliteit van de lessen behouden & betere vulling van de klassen (ratio docent- aantal leerlingen)
Kwaliteitsbewaking middels vaste set toetsen voor alle leerlingen	In overleg met NOB, vaste toetsen en verslaglegging van voortgang afspreken	Inzicht in niveau leerlingen en daarmee de kwaliteit van ons onderwijs
Kwaliteitsbewaking middels tweejaarlijks ouder tevredenheids onderzoek	Iedere twee jaar een enquête onder de ouders houden	Inzicht in mate van tevredenheid van ouders en hun wensen
Docententeam zo goed mogelijk behouden ondanks beperkte financiële ruimte	Docenten tevreden houden middels evalueren van de hoogte van de vergoeding en het vergroten van aandacht vanuit bestuur, het blijven bieden van bijscholing en het vergroten/behouden van ruimte voor eigen invulling lessen	Minder verloop in docenten team
Extra soorten onderwijs aanbieden	Uitbreiden volwassenen onderwijs en opnieuw opzetten van VO onderwijs naschools	Vastere basis en het bedienen van meer soorten leerlingen
Evaluatie van de nieuw geopende locaties	Anderhalf jaar na opening beslissen of het wenselijk is deze locatie te behouden en ook of dat financieel haalbaar is	Inzicht in huidige situatie op onze locaties en beslissing over al dan niet sluiten ervan.
Aanwezigheid bij culturele activiteiten verhogen	Activiteiten attractiever maken & tijdstip goed afwegen & communicatie verbeteren	Grotere opkomst
Versterken bestuur	Werving via via, bij infomomenten en middels oproepen in diverse media (mail, website, Facebook)	Grotere pool bestuursleden en daarmee een actiever bestuur en minder teloorgang van kennis
Versterken samenwerking met het Hof der Lage Landen	Samen organiseren van activiteiten	Organisatie delen

7 Contactgegevens NTC Madrid

Bestuur:	secretaris NTC	info@nederlandselesinmadrid.com
Coördinator:	Lisa Langerak	directie@nederlandselesinmadrid.com
Docent ICS Primary:	Diane Wigmans	Diane.Wigmans@icsmadrid.org
Website:	www.nederlandselesinmadrid.com	
Facebook pagina:	Nederlandse Taal en Cultuur Madridf	

